

ПРЕВОД

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

**Финансиски извештај во согласност со
Меѓународните стандарди за финансиско известување**

За годината што завршува на 31 декември 2009

Содржина

	Страница
Независно ревизорско мислење	1-2
Биланс на приходи и расходи	3
Биланс на состојба	4
Промени на капиталот	5
Паричен тек	6-7
Забелешки кон финансиските извештаи	8-68

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ПРЕВОД

До Собранието на акционерите на Комерцијална Банка АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Комерцијална банка АД - Скопје, коишто го вклучуваат билансот на состојба заклучно со 31 декември 2008 година, како и билансот на успех, извештајот за промени во капиталот и извештајот за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други белешки за објаснување.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување. Оваа одговорност вклучува: оосмислување, имплементирање и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се без суштинско погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правење на сметководствени проценки коишто се разумни во дадените околности.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Со тие стандарди се бара да се усогласиме со етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од суштинско погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола, релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот, за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата, исто така, вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, прижаните финансиски извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на Комерцијална банка АД - Скопје со состојба на 31 декември 2008 година, како и на нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

ПрајсвотерхаусКуперс доел

Скопје,

26 февруари 2010 г.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Биланс на приходи и расходи

	Забелешка	Година која завршува на	
		31 декември	
		2009	2008
Приходи од камата	5	4,004,517	3,886,908
Расходи од камата	5	(1,612,743)	(1,309,455)
Нето-приходи од камата		2,391,774	2,577,453
Приходи од провизии и надоместоци	6	832,834	899,384
Расходи од провизии и надоместоци	6	(145,201)	(135,191)
Нето-приходи од провизии и надоместоци		687,633	764,193
Приходи од дивиденди	7	12,903	20,119
Курсни разлики (нето)		90,447	101,194
Нето-добивки од тргување		2,881	(16,442)
Останати приходи од работењето	8	182,689	301,677
Административни расходи	9	(853,564)	(722,182)
Останати расходи од работење	10	(941,832)	(1,001,830)
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	11	(514,926)	(487,004)
Приходи од тековно работење		1,058,005	1,537,178
Удел во добивките/загубите на придружни претпријатија		17,250	14,174
Добивка пред данок од добивка		1,075,255	1,551,352
Данок од добивка	12	(125)	(172,685)
Нето-добивка		1,075,130	1,378,667
Останат признат приход за годината		-	-
Вкупен признат приход за годината		1,075,130	1,378,667
Основна заработка по акција (денари)	13	537	690
Разводнета заработка по акција (денари)	13	534	685

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Биланс на состојба

	Забелешка	31 декември	
		2009	2008
АКТИВА			
Парични средства и депозити кај			
Народна банка на Р.Македонија	14	8,112,561	7,708,973
Благајнички записи	15	696,573	3,353,838
Финансиски инструменти за тргување	16	30,592	222,781
Пласмани во, и кредити на други банки	17	9,116,491	5,550,640
Кредити	18	38,851,929	35,048,476
Долгорочни хартии од вредност	19	502,875	557,222
Вложувања во придружни претпријатија	20	88,799	49,693
Материјални вложувања	21	1,637,121	1,582,488
Материјални вложувања дадени под закуп	22	41,037	8,488
Нематеријални вложувања	23	56,864	40,191
Останати финансиски средства	24	333,340	111,386
Наплатени побарувања по преземени	25	1,139,601	
материјални вредности			767,201
Останата актива	26	101,282	97,551
Одложени средства за данок на добивка	31	313	438
Вкупна актива		60,709,378	55,099,366
ПАСИВА			
Депозити на банки	27	1,829,129	1,572,461
Депозити на комитенти	28	49,768,300	45,769,870
Обврски по кредити	29	1,587,235	984,103
Обврски по даноци		5,303	62,649
Посебна резерва за вонбилансни ставки	32	169,469	181,380
ПВР и останата пасива	30	396,690	269,611
Вкупна пасива		53,756,126	48,840,074
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ			
Акционерски капитал	35	2,014,067	2,014,067
Акционерска премија		109,026	109,026
Задржана добивка		1,070,886	1,373,346
Задолжителни резерви	36	3,649,556	2,653,136
Останати резерви	36	109,717	109,717
Вкупно акционерски капитал		6,953,252	6,259,292
Вкупно пасива и капитал		60,709,378	55,099,366

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Промени на капиталот

	Акционер-скикапита л	Премии од акции	Задолжи- телни резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Вкупно капитал
Состојба на 1 јануари 2008	2,014,067	109,026	1,886,667	109,717	1,140,837	5,260,314
Вкупно признат приход за 2008	-	-	-	-	1,378,667	1,378,667
Дивиденди за 2007	-	-	-	-	(379,689)	(379,689)
Пренос во задолжителни резерви	-	-	766,469	-	(766,469)	-
Состојба на 31 декември 2008	2,014,067	109,026	2,653,136	109,717	1,373,346	6,259,292
Состојба на 1 јануари 2009	2,014,067	109,026	2,653,136	109,717	1,373,346	6,259,292
Вкупно признат приход за 2009	-	-	-	-	1,075,130	1,075,130
Дивиденди за 2008	-	-	-	-	(381,170)	(381,170)
Пренос во задолжителни резерви	-	-	996,420	-	(996,420)	-
Состојба на 31 декември 2009	2,014,067	109,026	3,649,556	109,717	1,070,886	6,953,252

Детални информации се обезбедени во Забелешка 34 и 35.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Извештај за паричниот тек

	Забелеш- ка	Година која завршува на 31 декември	
		2009	2008
Паричен тек од основна дејност			
Добивка пред оданочување		1,075,255	1,551,352
Коригирана за:			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања	10	193,618	187,227
Капитални добивки од продажба на имот и опрема	8	(6,095)	(11,593)
Капитална загуба од продажба на побарувања по преземени материјални вредности	10	8,864	18,953
Намалување на вредноста на побарувања по преземени материјални вредности	10	-	12,677
Намалување на вредноста на недвижности дадени под закуп	10	961	546
Расходи за сомнителни и спорни побарувања	11	514,926	487,004
Приходи од дивиденди	7	(12,903)	(20,119)
Приходи од камати	5	(4,004,517)	(3,886,908)
Расходи од камати	5	1,612,743	1,309,455
Нето-приходи од тргување		(2,881)	16,442
Удел во добивките на придружни претпријатија		(17,250)	(14,174)
Наплатени камати и провизии		3,852,198	3,658,396
Платени камати		(1,506,431)	(1,193,126)
		1,708,488	2,116,132
Ограничени сметки		(92,932)	(13,788)
Тековни сметки во странски банки		10	67,819
Депозити кај НБРМ		(1,370,415)	908,888
Финансиски инструменти за тргување		192,189	780,761
Пласмани во, и кредити на други банки		(3,565,416)	8,282,978
Кредити и аванси дадени на останати клиенти		(4,331,005)	(11,009,469)
Останати финансиски средства		(221,954)	(47,517)
Наплатени побарувања по преземени материјални вредности		(372,400)	31,288
Останата актива		(3,815)	42,652
Примени депозити од банки и други финансиски организации		256,668	779,543
Примени депозити од други клиенти		3,998,430	497,314
Останата пасива		127,682	(15,217)
Нето паричен тек од основната дејност		(3,674,470)	2,421,384
Набавка на материјални вложувања		(342,116)	(289,850)
Приливи од продажба на материјални вложувања		10,903	9,376
Приливи од вложувања во хартии од вредност		103,219	674,203
Купување на хартии од вредност		(48,872)	(934,444)
Примени дивиденди		12,903	18,929
Нето паричен тек од инвестициона дејност		(263,963)	(521,786)

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Паричен тек (продолжение)

Паричен тек од финансирање

Зголемување на обврски по кредити	12,668,904	322,580
Вратени кредити	(12,065,946)	(438,778)
Платени дивиденди	(381,819)	(383,325)

Нето паричен тек од финансирање	221,139	(499,523)
--	----------------	------------------

Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на годината	6,418,426	5,018,351
Нето парични средства од оперативни активности	(3,674,470)	2,421,384
Нето парични средства од инвестициони активности	(263,963)	(521,786)
Нето парични средства од финансиски активности	221,139	(499,523)

Парични средства и парични еквиваленти на крајот на годината	37	2,701,132	6,418,426
---	-----------	------------------	------------------

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

1 Општи информации**A Вовед**

Комерцијална банка АД – Скопје (во понатамошниот текст „Банката“), е акционерско друштво основано и со седиште во Република Македонија. Банката котира на Македонска берза за долгорочни хартии од вредност а.д Скопје, под кодот КМБ. Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности и нејзините главни активности опфаќаат кредитирање на стопанство и население, депозитно работење, трансакции со странски валути, услуги за плаќања во земјата и во странство и банкарски услуги за население. Покрај тоа, таа обезбедува трговско-финансиски олеснувања за компаниите кои се занимаваат со извоз и увоз.

Адресата на регистрираното седиште на Банката е:

Кеј Димитар Влахов 4

1000 Скопје

Република Македонија

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на Банката на ден 26 февруари 2010 година.

Директори

Имињата на директорите кои работеа на раководни работни места во текот на финансиската година се прикажани во продолжение:

Главен извршен директор	Хари Костов
Главен оперативен директор	Илија Илоски
Главен финансов директор	Маја Стевкова Штериева
Директор на Сектор за ликвидност и финансиски пазар	Сузана Московска
Директор на Сектор за кредитирање на стопанство	Билјана Максимовска Поповиќ
Директор на Сектор за односи со странство	Весела Чурилова
Директор на Сектор за работа со население	Габриела Стојановска
Директор на Сектор за управување со ризици	Маја Стевкова Штериева
Директор на Сектор за човечки ресурси и општи работи	Славко Размилиќ
Директор на Сектор за правни работи, наплата на проблематични кредити и управување	Теодора Гушкова Проданова
Директор на Сектор за информатичка технологија	Зорица Черепналкоска
Директор на Дирекција за финансиско работење	Виолета Марковска Ваљак
Директор на Дирекција за платен промет во земјата	Билјана Митевска
Директор на Дирекција за трезорско работење	Анета Велевска
Директор на Дирекција за маркетинг	Јасмина Буцевска
Директор на Дирекција за управување со	

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

мрежата на филијали

Маргарита Огненовска

Директор на Дирекција за контрола на
усогласеност на работењето на Банката и
спречување на перење пари

Милица Георгиева

Директор на Дирекција за внатрешна ревизија

Весна Маслинко

В Оперативно опкружување на Банката

Продлабочувањето на глобалната криза има влијание на македонската економија преку остриот пад на извозната побарувачка и извозните цени. Ова придонесе во 2009 година Македонија да биде полна со неизвесности, особено кај корпоративниот сектор.

Банката како лидер на пазарот во корпоративното кредитирање треба да се соочи со дилемата за балансирање помеѓу континуирана кредитна поддршка на корпоративниот сектор и одржување на задоволително ниво на заштита преку барања за капитал и ликвидност, со цел да ги апсорбира потенцијалните загуби од влошувањето на кредитното портфолио.

Развојот на настаните се разликуваше во текот на годината. Економијата влезе во рецесија во првата половина од годината. Влошувањето продолжи до последниот квартал од годината, кога настапи одредена стабилизација. По негативниот раст на реалниот БДП во првите три квартали на 2009 од 0,9%; 1,4% и 1,8% респективно, и следственото подобрување во последниот квартал на 2009 и пад на реалниот БДП од 1% проценет за целата година. Падот на целокупната економска активност во голем дел е предизвикан од падот на индустриското производство од 7,7%, за разлика од порастот за 5,5% во 2008. За 2010 е предвидено благо подобрување со проектиран раст на реалниот БДП од 1% до 2%, што најмногу зависи од подобрување на состојбата на главните трговски партнери.

Покрај економското влошување, официјалната статистика за вработеноста покажува пад на невработеноста. Се намалува од 33,8% во 2008 на 31,7% на крајот на септември 2009. Од друга страна, бројот на вработените во индустрискиот сектор се намалува за 6,7% во текот на целата 2009. Една од главните карактеристики за 2009 беше одржување на макроекономската стабилност и покрај неповолниот економски развој. Спротивно на просечната годишна инфлација од 8,3% во 2008, во 2009 беше забележана дефлација од 0,8%. Се очекува одржување на ценовната стабилност и во 2010, така што инфлацијата ќе се зголеми за 1% годишно. Планот на владата за зголемување на платата на јавната администрација за 10% годишно од 2007 до 2009, не се оствари за 2009, така што не се очекува да се оствари и во 2010.

Фискалната политика продолжува со експанзивниот тренд од 2008, рефлектирајќи ги напорите на владата за ублажување на влијанието на кризата врз реалниот сектор преку контрациклични мерки. Намалувањето на даноците се случи како резултат на двата ребаланси на буџетот усвоен на Собранието. Проектираните приходи не беа остварени, во секој случај, што резултираше во пад на расходите, така што буџетскиот дефицит достигна до 2,8% од ДБП, како што беше планирано. Со цел обезбедување на финансирање на буџетот за 2009, владата издаде Еврообврзница на износ од 175 мил. евра. За 2010 е предвиден фискален дефицит од 2,5% од БДП, иако проценките за приходите се покажуваат пооптимистични.

Во текот на 2009, централната банка презеде бројни мерки за зачувување на ценовната стабилност. Имајќи ја предвид монетарната стратегија за таргетирање на девизниот курс, централната банка ја затегна монетарната политика, зголемувајќи ја референтната стапка од 7% на 9% во април 2009. Ова е придружено со затегнување на барањата за ликвидност и резерви. Имајќи ги предвид подобрените услови на крајот од 2009, НБРМ започна со намалување на референтната стапка, која се намали три пати до ниво од 7,5% на почетокот од февруари 2010.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Настојувањата на централна банка за стопирање на намалувањето на девизните резерви, кое во одредено време беше значително и достигна до 30% во рамките на неколку месеци. Интервенциите на централната банка на девизниот пазар овозможи стабилен девизен курс на денарот во однос на еврото.

Загубата на девизните резерви е повратена, што значи дека на крајот на 2009, тие се вратени на ниво, од 4,3 месечно покритие на увозот на добра и услуги.

Како и да е, порастот на девизните резерви најмногу се должи на еден вонреден фактор, како што е издавањето на Еврообврзницата и порастот на делот на ММФ што се должи на алокацијата на специјалните права на влечење.

Затегнатата монетарна политика значително ја забави кредитната експанзија, од 34,4% во 2008, на само 3,5% во 2009. Квалитетот на кредитното портфолио прилично се влоши, така што профитабилноста на банкарскиот сектор во 2009, се влоши во однос на 2008. Како и да е, банкарскиот сектор ја издржа кризата релативно добро, како резултат на добрата адекватност на капиталот, задоволителната ликвидност и стабилниот потенцијал, кој се состои најмногу од домашни депозити. Немаше затворена банка во 2009. Кредитниот раст се очекува да се забрза во 2010 за 9% годишно.

Дефицитот на тековната сметка значително се стесни, од 13,1% од БДП во 2008 на проценети 7,5% од БДП во 2009, рефлектирајќи го падот на трговскиот дефицит и порастот на приватните трансфери во втората половина од годината, компензирајќи го падот на СДИ.

Дефицитот на тековната сметка за 2010 се очекува да достигне 8,3% од БДП. Имајќи го предвид фиксниот девизен курс, високиот дефицит на тековната сметка останува клучен макроекономски ризик.

Настојувањата за финансирање на дефицитот, кои произлегуваат од пониската побарувачка за извоз од очекуваната и понискиот прилив на СДИ, можат да создадат повисок притисок на девизните резерви.

Менаџментот на банката не е во состојба да го предвиди целиот развој на настаните што може да предизвика влијание на банкарскиот сектор и на пошироката економија и последиците што би можеле да настанат врз идната финансиска позиција на банката. Менаџментот е убеден дека ги презема сите неопходни мерки за стабилност и развој на банкарското работење во тековните услови.

Тековна нестабилност во глобала и македонските финансиски пазари.

Глобалната криза на ликвидност која започна пролетта 2008, најмногу резултираше во пад на финансирањето од страна на пазарот на капитал, додека нивото на ликвидност останува високо. Во текот на 2010 не се очекува удар врз ликвидноста на банкарскиот сектор. За заштита на структурната ликвидност во 2009, НБРМ воведо минимум 100% исполнување на законскиот лимит и шестмесечни ликвидносни лимити. Овие барања се очекува да се задржат и во 2010. Во јануари 2009, НБРМ започна со организирање на аукции на девизни депозити со каматни стапки еднакви на оние од централните банки на евро зоната, меѓународните финансиски институции и приносите на државните записи на земјите во евро зоната. Во мај 2009, НБРМ ја зголеми стапката на задолжителна резерва за обврските во странска валута и во денари со валутна клаузула.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Влијание врз ликвидноста: Потенцијалот на банката најмногу зависи од стабиланата депозитна база, која може да биде под притисок на растечката активна каматна стапка што ги менува стратегиите за финансирање. Ова може да влијае врз трошоците за финансирање, но не се очекува да има значително влијание врз депозитната база.

Влијание врз клиентите/кредитобарателите: Клиентите на банката, кредитобарателите и депонентите можат да бидат под влијание на ниската домашна побарувачка што би можело да предизвика влијание врз ликвидноста и нивната способност за отплата на долгот или повлекувањето на депозитот.

Влошените услови за работење на клиентите можат исто така да имаат влијание на предвидувањата на менаџментот за готовинскиот тек и проценката на оштетувањата на финансиските и нефинансиските средства. Менаџментот соодветно ги ревидира предвидувањата за идниот готовински тек во проценките за оштетувањето.

Влијание на колатералот (особено недвижноста): Износот на оштетувањето и сегашната вредност на колатералот се базира на проценките на менаџментот за активата која се оштетува на датумот на билансот на состојба, имајќи го предвид готовинскиот тек што би резултирал од продажбата на колатералот.

Пазарот во Република Македонија за многу видови колатерал, посебно недвижноста, не е сериозно афектиран од актуелната нестабилност на глобалните финансиски пазари, иако понудата на недвижност, посебно резиденцијална, е се уште пониска од побарувачката.

Очекуваните пониски приходи од домаќинствата и можната пониска ликвидност на компаниите во 2010 може да ја намалат ликвидноста на одреден вид актива. Како резултат на тоа, фактичката нето реализирачка вредност на купопродажбата може да се разликува од вредноста проценета при пресметка на оштетувањето.

Објективна вредност на финансиските средства и обврски: Објективната вредност на котираните инвестиции на активните пазари се базира на тековната куповна цена (финансиска актива) или на продажната цена (финансиските обврски). Доколку не постои активен пазар за финансиските инструменти, банката користи објективна вредност со користење на техники за вреднување. Ова ги вклучува тековните трансакции, анализа на готовинскиот тек, модели за проценка на опциите и други техники за вреднување кои ги користат пазарните учесници.

Техниките за вреднување ги рефлектираат тековните пазарни услови на датата на мерење кои може да не ги претставуваат пазарните услови било пред или по датата на мерење.

На датата на билансот на состојба, менаџментот ги има ревидирано моделите за да може да се осигура дека тие соодветно ги рефлектираат тековните пазарни услови, вклучувајќи ја релативната ликвидност на пазарните и на кредитните распони.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

2 Сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст:

A Основа за составување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Комерцијална банка АД – Скопје се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) и се прикажани во македонски денари (МКД).

Финансиските извештаи се изготвени според одредбата за претходни трошоци, како и изменети со ревалоризација на средствата расположливи-за-продажба и финансиските средства чувани по реална вредност преку добивка или загуба.

За изготвување на финансиски извештаи во согласност со МСФИ е потребно користење на проценки и претпоставки кои имаат влијание на прикажаните средства и обврски, како и прикажување на потенцијалните средства и обврски на датумот на финансиските извештаи и прикажаните износи на приходи и расходи за време на извештајниот период. Иако овие проценки се засновани врз најдобрите познавања на менаџментот на тековните настани и активности, на крајот, вистинските резултати може да се разликуваат од ваквите проценки. Таквите области, каде претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи, се прикажани во Забелешка 4.

(а) Усвојување на нови или ревидирани стандарди и толкувања

Одредени нови стандарди и толкувања стануваат важечки за Банката од 1 јануари 2009:

МСФИ 8, Сегменти на работење (применлив за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јануари 2009). Стандардот се применува врз субјекти чии должнички или сопственички инструменти се тргувани на јавен пазар или се во процес на заведување на нивните финансиски извештаи кај надлежните органи со цел за издавање на класа инструменти на јавниот пазар. МСФИ 8 бара од субјектот да даде финансиски и описни информации за сегментите на работење, со информации за сегментите прикажани на слична основа како и оние користени за изготвување на интерни извештаи.

МСС 23, Трошоци за позајмици (ревидиран во март 2007 година).

Главната промена на МСС 23 е бришење на опцијата за директно признавање на расходи што претставуваат трошоци за позајмици кои се однесуваат на средства на кои им треба подолг временски период за да се подготват за употреба или за продажба. Трошоците за позајмици кои директно се припишуваат на преземањето, изградбата или произведување на средство за што обично е потребен поголем период за да биде готово за користење или продажба (квалификувачно средство), претставува дел од цената на чинење на тоа средство, доколку датумот на започнување на капитализација е на или по 1 јануари 2009. Другите трошоци за позајмици се признаваат како трошок за кој се користи метод на ефективна каматна стапка.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

МСС 1, Прикажување на финансиски извештаи, ревидиран во септември 2007. Главната промена на МСС 1 е замена на билансот на успех со биланс на целокупен приход кој, исто така, ги опфаќа сите несопственички промени на капиталот, како што е ревалоризација на финансиски средства расположливи за продажба. Како замена, на субјектите ќе им биде дозволено да прикажат два извештаја: посебен биланс на успех и извештај за целокупен приход. Со ревидираниот МСС 1, исто така, се воведува барање за прикажување на извештај за финансиската состојба (биланс на состојба) на почетокот на најраниот споредбен период, без оглед дали субјектот ги коригира билансите заради прекласификација, промени во сметководствената политика или корекции на грешки. Банката очекува од ревидираниот МСС 1 да влијае врз нејзиното прикажување на финансиските извештаи но да нема никакво влијание врз признавањето или одредувањето на конкретни трансакции и салда.

Подобрување на Меѓународните стандарди за финансиски извештаи (издадено во мај 2008 година). Во 2008 година, Бордот на Меѓународните сметководствени стандарди реши да иницира проект за годишно подобрување како метод за правење на потребни но не итни измени на МСФИ. Измените се состојат од мешавина од суштински промени, појаснувања и промени на терминологијата во различни стандарди. Суштинските промени се однесуваат на следните области: класификација за чување на средство за продажба според МСФИ 5 во случај на губење контрола над филијала; можност за прикажување на финансиски инструменти чувани за тргување како нетековни според МСС 1; сметководство за продажба од МСС 16 на средства кои претходно се чувани за изнајмување и класификација на соодветните готовински текови според МСС 7 како готовински текови од работење; појаснување на дефиницијата за кратење според МСС 19; сметководство за кредити на владата со каматна сапка под пазарната во согласност со МСС 20; дефинирање на трошоците за позајмици во МСС 23 конзистентни со важечкиот метод за камата; појаснување на сметководство за филијали за продажба според МСС 27 и МСФИ 5; намалување на барањата за обелоденување во врска со здруженија и заеднички вложувања според МСС 28 и МСС 31; подобрување на обелоденувањата кои се бараат со МСС 36; појаснување на сметководство за рекламни трошоци според МСС 38; измена на дефиницијата на реална вредност преку категорија на профит и добивка за да биде доследна со заштитно сметководство според МСС 39; воведување на сметководство за инвестиции во градежништво во согласност со МСС 40; и намалување на ограничувањата за начинот на одредување на реалната вредност на билошки средства според МСС 41. Дополнителните измени направени на МСС 8, 10, 18, 20, 29, 34, 40, 41 и МСФИ 7 се само термилошки и лекторски промени, за кои Бордот на ММС верува дека нема да имаат никаков или ќе имаат минимален ефект за сметководството. Измените немаат влијание врз Банка освен за:

ММС 16, Недвижности, постројки и опрема (и последователни измени на МСС 7). Според изменетиот стандард, субјектите кои рутински ги продаваат средствата претходно дадени под наем се бара таквите средства да се класифицираат како залихи од моментот кога средствата ќе престанат да се

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

даваат под наем и ќе станат средства за продавање, а средствата од продажбата се признаваат како приход. Киријата и средствата од продажбата мора да се класифицираат како готовински тек од работење. Банката ги измени своите сметководствени политики во согласност со овој стандард.

ММС 40, Инвестиции во имот (и последователни измени на МСС 16). Имотот кој е во изградба или се подготвува за идна употреба како инвестиција, припаѓа во опсегот на ревидираниот МСС 40. Кога се применува моделот на реална вредност, тој имот се мери по реална вредност. Кога реалната вредност на инвестицијата во имот во изградба не може со сигурност да се измери, имотот се мери по цена од најпрвиот датум на завршување на изградбата на кој реалната вредност ќе може со сигурност да се измери. Банката ќе ја примени измената почнувајќи од 1 јануари 2009 година.

Термински финансиски инструменти и обврски кои произлегуваат при ликвидација – МСС 32 и МСС 1 измена. Со измената се бара класификација како капитал на некои финансиски инструменти кои одговараат на дефиницијата за финансиска обврска. Измената немаше влијание врз овие финансиски извештаи.

Утврдување на условите и откажувањата – Измена на МСФИ 2, Плаќање врз основа на акции. Со измената се појаснува дека под утврдување на условите се мисли само на условите за услуги и условите за работење. Другите карактеристики на плаќање врз основа на акции не се утврдување на условите. Со измената се специфицира дека сите откажувања, било од субјектот или од други страни, треба да имаат ист сметководствен третман. Измената немаше влијание врз овие финансиски извештаи.

МСФИ 13, Програми за лојалност на клиентите. МСФИ 13 појаснува дека кога стоката или услугата се продаваат заедно со поттикнување на лојалноста на клиентите (на пример, поени за лојалност или бесплатни производи), аранжманот претставува аранжман од повеќе елементи и надоместокот кој претставува побарување од клиентот се сместува меѓу компонентите на аранжманот со користење на реални вредности. Измената немаше влијание врз овие финансиски извештаи. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

МСФИ 15, Договори за изградба на недвижен имот. Толкувањето се однесува на сметководство за приход и односни трошоци од страна на субјекти кои преземаат изградба на недвижен имот директно или преку подизведувачи и обезбедува упатство за одредување дали договорите за изградба на недвижен имот се во рамките на МСС 11 или МСС 18. Тој исто така дава критериуми да се одреди кога субјектите треба да го признаат приходот за тие тринсакции. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Набавна вредност на вложување во подружница, заеднички контролиран субјект или придружно претпријатие – МСФИ 1 и МСС 27

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Измена, издадена во мај 2008 година. Со измената им се овозможува на оние кои прв пат ги усвојуваат МСФИ да го проценат вложувањето во подружници, заеднички контролирани субјекти или придружни претпријатија по реална вредност или по претходната вредност според Општоприфатените сметководствени принципи како одредена цена на чинење во посебните финансиски извештаи. Со измената, исто така, се бара распределбите кои се направени пред преземање на нето средствата од претпријатието во кое се инвестира да се признаат во добивката или загубата за таа година а не како подобрување на вложувањето. Измената немаше влијание врз овие финансиски извештаи. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Подобрување на обелоденување за финансиски инструменти – Измена на МСФИ 7, Финансиски инструменти: Обелоденувања, издадени во март 2009 година. Со измената се бара поопширни обелоденување за одредување на реалната вредност и ликвидносен ризик. Од субјектите се бара да ја обелоденат анализата на финансиските инструменти со користење на тростепена хиерархија за одредување на реалната вредност. Измената (а) појаснува дека анализата на доспевање на обврските треба да вклучува издадени договори за финансиски гаранции на максимален износ на гаранцијата најрано што може гаранцијата да се активира; и (б) бара обелоденување на останатите договорни доспевање на финансиските деривати, доколку договорните доспевање се битни за сфаќање на тајмингот на готовинските текови. Понатаму, субјектот мора да обелодени анализа на доспевање на финансиски средства кои тој ги поседува за управување со ликвидносен ризик, ако таа информација е неопходна за да им овозможи на корисниците на неговите финансиски извештаи да ја оценат природата и степенот на ликвидносниот ризик. Опширните обелоденувања се вклучени во овие финансиски извештаи.

Вградени деривативи – Измени на МСФИ 9 и МСС 39, издадени во март 2009 година. Измените појаснуваат дека за прекласификација на финансиско средство надвор од „реалната вредност преку категорија на добивка или загуба“, мора да се проценат сите вградени деривативи и, доколку е потребно, да бидат посебно евидентирани. Измената немаше влијание врз овие финансиски извештаи. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

МСФИ 16, Хеџирање на нето вложување во работа со странство. Толкувањето објаснува кои изложености на девизен ризик се погодни за сметководство за хеџирањето и наведува дека преводот од функционалната валута во валутата на прикажување не создава изложеност за која може да се применува сметководство за хеџирање. МСФИ му овозможува на субјектот или на субјектите да го поседуваат инструмент за хеџирање во група освен работата со странство која тој ја хеџира. Толкувањето, исто така, појаснува

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

како добивката или загубата од преводот на валутата прекласифицирана од друг целокупен приход во добивка или загуба, е пресметана во полза на хеџираното работење со странство. Субјектите кои го поднесуваат извештајот го применуваат МСС 39 за да се прекине сметководство за хеџирање во иднина кога нивното хеџирање не ги исполнува критериумите за сметководство за хеџирање во МСФИ 16. МСФИ 16 немаше влијание врз овие финансиски извештаи. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Меѓународен стандард за финансиско известување за мали и средни претпријатија (издаден во јули 2009 година) е самостоен стандард, направен за потребите и можностите на помалите претпријатија.

Многу од принципите на МСФИ за признавање и мерење на средства, обврски, приходи и расходи се поедноставени, а бројот на бараните обелоденувања е поедноставен и значително намален. МСФИ за мали и средни претпријатија може да го применуваат субјекти кои објавуваат финансиски извештаи за општа намена за надворешни корисници и кои немаат јавна одговорност. Банката не треба да применува МСФИ за мали и средни претпријатија заради јавна одговорност за своето банкарско работење. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Доколку не е поинаку погоре наведено, измените и толкувањата немаа никакво значително влијание врз консолидираните финансиски извештаи на Банката.

(б) Нови сметководствени објавувања

Објавени се одредени нови стандарди и интерпретации кои се задолжителни за сметководствените периоди на Банката кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година или подоцнежни периоди, а кои Банката не ги усвоила:

МСФИ 17, Распределба на неготовински средства на сопственици (применлив за годишни периоди, започнувајќи од или по 1 јули 2009 година). Толкувањето појаснува кога и како треба да се признае распределбата на неготовинските средства како дивиденда на сопствениците. Субјектот треба да ја измери обврската за распределување на неготовински средства како дивиденда на своите сопственици по реална вредност на средствата кои треба да се распределат. Добивката или загубата при распределбата на неготовински средства се признава во профит и загуба кога субјектот ќе ја регулира дивидендата за плаќање. МСФИ 17 не е релевантен за работењето на Банката затоа што таа не распределува неготовински средства на сопствениците.

МСФИ 18, Трансфери на средства од клиенти (применлив за годишни периоди, започнувајќи од или по 1 јули 2009 година). Толкувањето го појаснува сметководството за трансфери на средства од клиенти, имено, условите во кои се наоѓа одредено средство; признавање на средството и мерење на неговата цена на чинење при неговото првично признавање; одредување на посебните

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

услуги за идентификување (една или повеќе услуги во замена за пренесеното средство); признавање на приход и сметководството за трансфери на парични средства од клиенти. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Класификација на емисии на права – Измена на МСС 32 (издадена на 8 октомври 2009 година) применлива за годишни периоди, започнувајќи од или по 1 февруари 2010 година). Со измената одредени емисии на права на акции со средства деноминирани во странска валута не се иземаат од класификација како финансиски деривативи. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

МСС 27, Консолидирани и посебни финансиски извештаи (ревидиран во јануари 2008 год.; применлив за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јули 2009 година). Со ревидираниот МСС 27 од субјектот се бара да го припише вкупниот целокупен приход на сопствениците на компанијата мајка и на помали фирми (претходно наречени „минорни интереси“) дури и ако, како резултат на тоа, помалите фирми имаат дефицитно салдо (со сегашниот стандард се бара вишокот на загуби да се додели на сопствениците на компанијата мајка, во најголем број случаи). Со ревидираниот стандард се специфицира дека промените во сопственоста на компанијата мајка во филијала кои не предизвикуваат губење на контрола, мора да се сметаат како трансакции поврзани со акционерски капитал. Со него, исто така, се прецизира како субјектот треба да ја измери секоја добивка или загуба којашто произлегува од губење на контрола над филијала. На датумот кога контролата е изгубена, која било инвестиција задржана во бившата филијала мора да се измери според нејзината реална вредност. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

МСФИ 3, Деловна комбинација на фирми (ревидиран во јануари 2008 год.; применлив за деловни комбинации за кои датата на преземање е на или по започнување на првиот извештаен период, почнувајќи на или по 1 јули 2009 година). Ревидираниот МСФИ 3 ќе им овозможи на субјектите да извршат одредување на вредност на помали фирми со користење на постоечкиот МСФИ 3 метод (пропорционално учество на нето-актива на преземената фирма) или по реална вредност. Ревидираниот МСФИ 3 е подетален при давање на насоки за примена на методот за купување за деловни комбинации. Барањето за мерење по реална вредност на секое средство и обврска на секое преземање чекор по чекор, заради пресметка на делот кој припаѓа на гудвил, е отстрането. Наместо тоа, при деловни комбинации остварени во фази, преземачот ќе мора повторно да го измери своето претходно вложување во капитал во акции во преземената фирма по реална вредност на датумот на преземање и да ја признае добивката или загубата, доколку ги има, во профит или загуба. Трошоците во врска со преземањето ќе се пресметуваат посебно

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

од деловните комбинации и, според тоа, ќе се признаат како расходи а нема да се вклучени во гудвил. Преземачот ќе мора на датумот на преземање да признае обврска за каков било можен надомест за купување. Промените на вредност на таа обврска по датумот на преземање се признаваат во согласност со други важечки МСФИ, доколку е соодветно, а не со усогласување на гудвил. Ревидираниот МСФИ 3 во својот опсег опфаќа деловни комбинации кои вклучуваат само заеднички субјекти и деловни комбинации остварени само со договор. МСФИ 3 не е релевантен за Банката и не се очекува да се случи некоја деловна комбинација.

Погодни хеџирани стапки – Измена на МСС 39, Финансиски инструменти: Признавање и мерење (применлив ретроактивно за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јули 2009 година). Измената појаснува како во одредени ситуации треба да се применуваат принципите со кои се одредува дали хеџираниот ризик или делот од готовинските текови е погоден за означување. Се очекува дека измената нема да има никакво влијание врз финансиските извештаи на Банката бидејќи Банката не применува сметководство за хеџирање.

МСФИ 1, Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување (по измена во декември 2008, применлива за првите финансиски извештаи според МСФИ за период, почнувајќи на или по 1 јули 2009 година). Ревидираниот МСФИ 1 ја задржува содржината од претходната верзија, но со сменета структура во однос на редоследот за да му се олесни на читателот да ги сфати и подобро да се прилагоди на идните промени. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

МСФИ 2 – Групни трансакции врз основа на акции платени со парични средства – Измени на МСФИ 1, Плаќање врз основа на акции (применливи за годишни периоди, почнувајќи од или по 1 јануари 2010). Измените даваат јасна основа за одредување на класификација на плаќања врз основа на акции и во консолидираниот и во посебниот финансиски извештај. Измените во стандардот го вклопуваат упатството за МСФИ 8 и МСФИ 11, кои се повлечени. Измените се прошируваат на упатството дадено во МСФИ 11 за упатување на плановите кои претходно не се земени предвид при толкувањето. Измените, исто така, ги појаснуваат дефинираните термини во Додатокот на стандардот. Банката очекува дека измената нема да има никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Дополнителни изземања за субјекти кои прв пат го усвојуваат стандардот – Измени на МСФИ 1, Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување (применливи за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јануари 2010 година). Со измените се

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

изземаат субјектите кои користат метод на цела цена на чинење од меѓународните стандарди за финансиско известување за нафта и плин а исто така се изземаат и субјекти со постоечки договори за лизинг од повторна проценка на класификацијата на тие договори во согласност со МСФИ 4, „Одредување дали некој договор содржи лизинг“ кога примената на нивните национални сметководствени барања го дале истиот резултат. Банката заклучи дека ревидираниот стандард нема никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Подобрувања на меѓународните стандарди за финансиско известување (издадени во април 2009 година; измените на МСФИ 2, МСС 38, МСФИ 9 и МСФИ 16 се применливи за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јули 2009 година; измените на МСФИ 5, МСФИ 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 36 и МСС 39 се применливи за годишни периоди почнувајќи на или по 1 јануари 2010 година). Подобрувањата се состојат од мешавина на значителни промени и појаснувања во следните стандарди и толкувања: појаснување дека придонесите на фирмите при трансакции со општа контрола и формирање на заеднички вложувања не се во рамките на МСФИ 2; појаснување на барањата за обелоденување дадени во МСФИ 5 и други стандарди за нетековна активна (или групи за располагање) класифицирани како средства чувани за продажба или прекинато работење; барање да се известува за мерка на вкупните средства и обврски за секој сегмент кој е предмет на известување според МСФИ 8 само доколку таквите износи се редовно обезбедувани за главниот носител на одлуките за работа; измена на МСС 1 кој овозможува класификација на одредени обврски измирени со сопствен инструмент од капиталот на субјектот како нетековни; промена на МСС 7 така што само расходите кои резултираат во признато средство се погодни за класификација како инвестициски активности; овозможување класификација на одредени долгорочни изнајмувања на земјиште како финансиски лизинг според МСС 17 дури и без пренос на сопственоста на земјиштето на крајот на лизингот; обезбедување дополнително упатство за МСС 18 за да се одреди дали одреден субјект настапува самостојно или како застапник; појаснување во МСС 36 дека единицата за прибирање парични средства не треба да е поголема од оперативниот сегмент пред агрегација; дополнување на МСС 38 во однос на мерење на реалната вредност на нематеријалните средства стекнати во деловна комбинација; измена на МСС 39 (i) во нејзини рамки да се вклучат опциските договори од кои може да произлезат деловни комбинации, (ii) да се појасни периодот за прекласификација на добивката или загубите за хеџинг инструменти за готовински тек од капиталот во добивката или загубата за годината и (iii); да се изјави дека опцијата за плаќање однапред е тесно поврзана со главниот договор ако по извршувањето корисникот на кредит му ја надомести економската загуба на давателот на кредит; измена на МСФИ 9 со која се прикажува дека вградените деривативи во договори стекнати со трансакции со општа контрола и формирање на заеднички вложувања не се во неговите рамки; и повлекување на ограничувањето во МСФИ 16 дека инструментите за хеџинг не може да се чуваат од работа со странство која самата е хеџирана.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Банката очекува дека измената нема да има никакво влијание врз нејзините финансиски извештаи.

Измена на МСС 24, Обелоденувања на поврзани лица (издадена во ноември 2009 и применлива за годишни периоди, почнувајќи на или по 1 јануари 2011 година). МСС 24 беше ревидиран во 2009 година со: (а) поедноставување на дефиницијата за поврзано лица, појаснувајќи го неговото значење и елиминирајќи ги недоследностите; и со (б) обезбедување на делумно изземање од барањата за обелоденување за субјекти поврзани со владата.

МСФИ 9, Финансиски инструменти Дел 1: Класификација и мерење. МСФИ 9 беше издаден во ноември 2009 година и ги заменува оние делови од МСС 39 кои се однесуваат на класификација и мерење на финансиски средства. Клучните особини се следните:

- Финансиските средства треба да се класифицираат во две категории на мерење: оние кои треба да се измерат според нивната реална вредност и оние кои треба да мерат според амортизирана цена на чинење. Одлуката треба да се донесе при првичното признавање. Класификацијата зависи од деловниот модел на субјектот за управување со неговите финансиски инструменти и особините на договорниот готовинскиот тек на инструментот.
- Инструментот се мери според амортизирана цена на чинење само доколку е должнички инструмент и (i) целта на деловниот модел на субјектот е да го чува средството за да ги наплати договорните готовински текови и (ii) договорните готовински текови на средството претставуваат само плаќања на главница и камата (односно, тој има само „основни кредитни особини“). Сите други должнички инструменти треба да се мерат според реалната вредност преку добивка или загуба.
- Сите инструменти на капитал треба да се мерат според нивната реална вредност. Инструментите на капиталот кои се чуваат за тргување се мерат по реална вредност преку добивка или загуба. За сите други капитални вложувања, може да се направи избор при првичното признавање, да се признаат нереализирани и реализирани реални добивки и загуби преку друг целокупен приход а не добивка или загуба. Реалните добивки и загуби не треба да се преработуваат во Билансот на успех. Овој избор треба да се прави од случај до случај - посебно за секој инструмент. Дивидентата треба да се прикаже во Билансот на успех, сè додека таа претставува добивка од вложување.
- Иако усвојувањето на МСФИ 9 е задолжително од 1 јануари 2010, дозволено е истиот да се усвои побрзо.

Банката ги има предвид импликациите од стандардот, влијанието врз Банката и времето на усвојување од страна на Банката. Освен доколку не е поинаку опишано погоре, се очекува дека новите стандарди и толкувања нема да имаат значително влијание врз финансиските извештаи на Банката.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено***Б Сегментиран извештај**

Оперативни сегменти се компоненти кои учествуваат во деловните активности кои може да остваруваат приходи и да прават расходи, чии резултати од работење се редовно разгледувани од страна на главен оперативен носител на одлуки (ГОНО) и за кои постојат на располагање дискретни финансиски информации. ГОНО е лице или група луѓе кои издвојуваат средства и ја оценуваат работата за субјектот.

Функциите на ГОНО ги извршува Надзорниот одбор на Банката. Интерните извештаи во Банката презентирани до ГОНО се на ниво на Банката и како еден оперативен сегмент. Одлуките кои ги донесува ГОНО се врз основа на добиени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

В Девизни средства

Функционална валута и валута на прикажување

Ставките прикажани во финансиските извештаи се определени според валутата на примарното економско опкружување во кое работи Банката („функционална валута“). Финансиските извештаи се прикажани во илјади МКД, што е функционална валута и валута на прикажување на Банката.

Трансакции и салда

Средствата и обврските деноминирани во странски валута се претворени во МКД по курс кој важи на денот на датумот на Билансот на состојба. Трансакциите деноминирани во странска валута се претворени во МКД по курсеви кои важат на датумот на трансакцијата.

Позитивните и негативните курсни разлики, кои се резултат на плаќањето по таквите трансакции и од преносот на паричните средства и обврски деноминирани во странска валута, се прикажани во Билансот на успех.

Курс:	31 декември 2009 МКД	31 декември 2008 МКД
УСД	42.66	43.56
ЕУР	61.17	61.41

Г Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нивната нето-вредност се прикажува во Билансот на состојба на нето-основа доколку постојат законски применливи права за нетирање и можност за прикажување на нето-основа или едновременно реализирање на средствата и плаќање на обврските.

Д Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите од камати за сите каматоносни финансиски инструменти, освен оние класифицирани како чувани за тргување, се признати во „приходи од камата“ и „расходи од камата“ во билансот на приходи и расходи користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Приходите и расходите од камати се признати во Билансот на успех за сите каматоносни инструменти кумулативно користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Кога кредитите преоѓаат во спорни, тие се книжат на нивните износи кои може да се покријат, а приходот од камата подоцна се книжи врз основа на каматната стапка која се користи за дисконтирање на идните парични текови заради одредување на износот што може да се покрие.

Методот на ефективна камата е метод на пресметување на трошоците за амортизација на финансиските средства или обврски и за издвојување на приход од камата или расходите по камата за односниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги намалува проценетите идни плаќања или уплати во текот на очекуваниот животен век на финансискиот инструмент или, кога е соодветно, пократок период за нето-износот за одржување на финансиските средства или финансиските обврски. При пресметка на ефективната каматна стапка, Банката го проценува паричниот тек земајќи ги предвид договорните рокови на финансиските инструменти (на пример, опција за предвремена отплата), но не ги зема предвид идните загуби по кредити. Пресметката ги вклучува сите провизии и проценти, платени или примени помеѓу страните на договорот, кои се составен дел на ефективната каматна стапка, трошоците за трансакција и сите други премии или дисконти.

Г Приходи од провизии и надоместоци

Приходите од провизии и надоместоци главно се состојат од добиени провизии од претпријатија по основ на гаранции и акредитиви и провизии по основ на платен промет во земјата и во странство и останати банкарски активности. Приходите од провизии и надоместоци се општо признати врз основа на нивната пресметка во моментот кога услугите се обезбедени.

Е Приходи од наемнини

Приходите од наемнини од материјални вложувања дадени под закуп се прикажани во Билансот на успех праволиниски за целиот период на наемот. Доделените стимулации по основ на наемот се прикажуваат како составен дел на вкупните приходи од наемнини.

Ж Финансиски средства

Банката ги класифицира своите финансиски средства во следниве категории: финансиски инструменти по реална вредност преку добивка или загуба; кредити и побарувања; средства чувани-до-достасаност; и средства расположливи-за-продажба. Менаџментот ја одредува класификацијата на инвестициите со првичното признавање.

Финансиски инструменти по реална вредност преку добивка или загуба

Оваа категорија има две поткатегории: финансиски инструменти кои се чуваат за тргување и оние кои на почетокот се одредени по реална вредност преку добивка или загуба рок. Финансиските средства се класифицирани во оваа категорија ако се стекнати главно заради продажба на краток рок или ако се одредени како такви од менаџментот. Нема финансиски инструменти по реална вредност преку добивка или загуба кои не се чуваат за тргување.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Финансиските средства се класифицираат како средства кои се чуваат за тргување ако тие се стекнати главно заради продавање или откуп на краток рок и за кои постои модел за остварување на добивка на краток рок. Единствените средства за тргување кои Банката ги чува се благајничките записи и државните благајнички записи.

Приходите од должничките и други инструменти со фиксен приход се признаени во приходите од камата. Приходите од вложувања во капитал и други инструменти без фиксен приход, се признаени во приходите од дивиденда.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања, кои не се котирали на активниот пазар. Тие се јавуваат кога Банката обезбедува средства на должник без намера за тргување со побарувањата.

Кредитите се признаени кога однапред се обезбедуваат средства на клиентот и се водат по амортизирани трошоци користејќи го методот на ефективна камата. Кредитите и авансите кон банки, кредитите и авансите кон клиенти и парични средства и салда кон НБРМ, се класифицираат како кредити и побарувања.

Средства чувани-до-достасаност

Средствата чувани-до-достасаност се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања и фиксни датуми на доспевање кои менаџментот на Банката има позитивна намера и можност да ги чува до достасаност. Да требаше Банката да продава поголем износ од средства чувани-до-достасаност, целата категорија ќе се влошеше и ќе се рекласифицираше како расположливи-за-продажба.

Средства расположливи-за-продажба

Средствата расположливи-за-продажба се оние кои се наменети да се чуваат за неодреден временски период и кои може да се продадат кога е потребно заради ликвидност.

Средствата расположливи-за-продажба се водат по реална вредност. Реалните вредности на котираните вложувања на активните пазари се засноваат врз тековните цени на понуда. Доколку нема активен пазар за финансиски средства, Банката ја одредува номиналната вредност со користење на техники на вреднување. Неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промените на номиналната вредност на хартиите од вредност кои се класифицирани како расположливи-за-продажба, се признаваат во капиталот. Сите редовно истргувани средства расположливи-за-продажба се признаваат на датумот на тргување, кој е датум кога Банката пристапува кон купопродажба на средствата.

3 Влошување на финансиски средства

Пренесени средства намалени за амортизација

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

На секој датум на Билансот на состојба Банката врши оценка дали постои објективен доказ дека финансиските средства или група на финансиски средства се влошени. Финансиските средства или група на финансиски средства се сметаат влошени и е направена загуба од влошување ако, и само ако, постои објективен доказ за влошување како резултат на еден или повеќе случаи кои настанале после првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека случајот на загуба (или случаите) влијае врз проценетите идни парични текови од финансиски средства или група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Критериумите кои ги користи Банката за да одреди дека постои објективен доказ за влошување на финансиските средства, опфаќаат:

- Прекршок во договорните плаќања на главницата или каматата;
- Потешкотии со паричниот тек кај заемопримачот (на пр., коефициент на капитал, процент на нето-приходи од продажби);
- Прекршување на кредитните одредби или услови;
- Отворање на стечајна постапка;
- Влошување на конкурентската позиција на заемопримачот и
- Влошување во вредноста на обезбедувањето.

Банката најпрво врши оценка дали објективниот доказ за влошување постои за поединечните финансиски средства кои имаат поединечно значење и, поединечно или колективно, за финансиските средства кои не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за влошување за поединечно проценетите финансиски средства, било да се значајни или не, таа ги вклучува средствата во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши колективна оценка за нивното влошување. Средствата кои се поединечно проценети за влошување и за кои загубите од влошувањето се или продолжуваат да бидат признаени, не се вклучени во заедничката оценка на влошувањето.

Кога еден кредит не може да се наплати, тој се отпишува на сметка на резервациите за спорни и сомнителни кредити. Таквите кредити се отпишуваат по преземање на сите потребни постапки и по одредување на износот на загубата. Последователна наплата на претходно отпишани износи го намалува износот на резервациите за лоши кредити во Билансот на успех. Доколку во некој нареден период износот на загуби од влошени средства се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со случај кој настанал по признавањето на влошувањето (како што е подобрување на кредитната способност на должникот), претходно признаената загуба од влошување се книги како одобрение. Таквиот износ се книги во Билансот на успех.

Штом финансиско средство или група финансиски средства се отпишани како резултат на влошување на финансиски средства, приходот од камата се признава со користење на каматна стапка која се користи за дисконт на идни готовински текови заради мерење на влошувањето.

Средства класифицирани како расположливи-за-продажба

На секој датум на Билансот на состојба, Банката врши оценка дали постои објективен доказ дека финансиските средства или група на финансиски средства се влошени. Во случај на вложувања во капитал кои се класифицирани како расположливи-за-продажба, се разгледува значителното

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

или континуирано намалување на номиналната вредност на хартиите од вредност под цената на чинење при одредување дали средствата се влошени. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи-за-продажба, кумулативната загуба – мерена како разлика помеѓу куповната цена и сегашната номинална вредност, намалена за евентуална загуба од влошување на таквите финансиски средства кои претходно биле признаени во Билансот на успех – се бришат од капиталот и се признаваат во Билансот на успех. Загуби од влошување признаени во Билансот на успех кај капитални инструменти, не се враќаат преку Билансот на успех. Доколку во наредниот период, реалната вредност на должничките инструменти кои се класифицирани како расположливи-за-продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со случај кој настанал по признавање на загуба од влошување во Билансот на успех, тогаш загубата од влошување се враќа преку Билансот на успех.

S Материјални вложувања

Материјалните вложувања се прикажуваат по набавна вредност или вредност намалена за амортизација.

Инвестициите во тек се евидентирани по нивната набавна вредност, вклучувајќи ги и трошоците пресметани од трети страни. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација. Со активирањето на инвестициите во тек, сите акумулирани трошоци се трансформирани на релевантните категории на материјални вложувања на кои се пресметува амортизација по соодветни пропишани годишни стапки релевантни на соодветната категорија на средствата. Добивките и загубите од располагање со материјалните вложувања се признаваат во Билансот на успех.

Амортизацијата на сите средства, освен на инвестициите во тек, се пресметува со праволиниски метод на издвојување на нивните резидуални вредности врз проценетиот период на користење, како што следува:

Градежни објекти	40 години
Мебел и опрема	4-10 години

Резидуалните вредности и периодот на користење на средствата се ревидираат и усогласуваат, доколку е потребно, на секој датум на Билансот на состојба.

И Нематеријални вложувања

Нематеријалните вложувања се состојат од компјутерски софтвери и лиценци. Почетната вредност на нематеријалните вложувања се признава како средства амортизирани по праволиниска основа во текот на периодот на користење, кој не надминува период од 5 години.

Ј Материјални вложувања дадени под закуп

Материјалните вложувања дадени под закуп се одредуваат како имот кој сопственикот го држи заради остварување на приход од наемнини. Материјалните вложувања дадени под закуп се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација. Стапката на амортизација

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

се заснова врз проценетиот период на користење од 40 години.

К Средства чувани за продажба

Наплатата со реализација на обезбедување се класифицира како средства кои се чуваат за продажба. Наплатата со реализација на обезбедување вклучува станови, опрема и деловни простории кои Банката не ги користи за вршење на своите функции. Овие средства се прикажани по помалиот износ од пренесениот износ и реалната вредност намалена за трошоците за продажба. Банката планира да се ослободи од ваквите средства во рок од три години од нивното преземање.

Л Парични средства и парични еквиваленти

За потребите на извештајот за готовински текови, паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат депозити со доспеаност до 90 дена од датумот на преземање, вклучувајќи: парични средства и депозити кај НБРМ и благајнички и државни записи.

Љ Резервации

Резервации се признаени кога Банката има законска или конструктивна обврска како резултат на претходни настани, кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за плаќање на обврските и кога може да се направи правилна проценка на износот на обврската.

М Бенефиции за вработените

Банката, во текот на своето секојдневно работење, врши исплати во корист на своите вработени за пензиско и здравствено осигурување, вработување и персонален данок, коишто се пресметуваат на основа на бруто-платите, трошоци за хранарина и трошоци за превоз на вработените, во согласност со законските прописи. Банката ги плаќа овие придонеси на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија и на Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија, по законски стапки. Откако еднаш ќе се платат придонесите, Банката нема понатамошни обврски. Редовните придонеси претставуваат трошоци за годината во која истите доспеваат и тие се вклучуваат во трошоци за вработените. Трошоците за овие плаќања се на товар на Билансот на успех за истиот период како и односните плати.

Банката не работи со било какви пензиски шеми или план за бенефиции после пензионирањето и, консеквентно, нема обврски во однос на пензиите. Во дополние, Банката не е обврзана да обезбеди понатамошни бенефиции за сегашните и поранешните работници. Банката признава обврска и расход за удел во добивката и плаќањата за бонуси на членовите на Управниот одбор, менаџментот и работниците.

Н Оданочување

Данокот на добивка или загуба се состои од тековни и одложени даноци.

Тековен данок на добивка

Во 2008 година тековниот данок на добивка се признава во добивката за годината. Тековниот данок на добивка е очекуваниот данок платив на

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

годишните приходи кои се оданочуваат, по даночни стапки утврдени или вистински утврдени на датумот на Билансот на состојба, усогласени за оданочување во однос на претходната година. Од 2009 година компаниите не мора да плаќаат данок на добивка за нивната добивка пред оданочување (остварена пред 1 јануари 2009 год.) сè додека таа добивка не се распредели во форма на дивиденда или други форми на распределба на добивка. Ако дивидендата е исплатена се данокот на приход кој треба да се плати на исплатената дивиденда е 10%. Сепак, без оглед на распределбата на дивидендата (намалена за износот на одобренијата за данокот), се плаќа данок на расходите кои не се одбиваат во годината кога се направени тие расходи.

Одложен данок на добивка

Во 2008 година одложениот данок на приход се плаќа целосно според методот на обврски за прикажување на финансиски ставки, за сите привремени разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основа за средствата и обврските и нивните вредности заради финансиско известување. Тековните даночни стапки се користат при одредување на годишниот данок од добивка.

Средствата за одложени даноци се признаваат до оној степен до којшто постои веројатност дека идната добивка која се оданочува ќе биде на располагање со примена на привремените разлики.

Заради промените во македонската даночна легислатива која се применува од 1 јануари 2009 година, даночната стапка за нераспределената добивка беше сведена на нула, бидејќи данокот е платив само при распределба на добивка. Согласно МСС 12.52А, средствата и обврските за одложениот данок на добивка треба да се мери со користење на стапката за нераспределување.

Меѓутоа, без оглед на распределбата, сепак се плаќа данок на расходите кои не се одбиваат во годината кога се направени тие расходи. Ако тие расходи се повратат во иднина, тие ќе претставуваат одобрение кое може да се користи за расходите кои не се одбиваат во годината на повраќајот, односно данокот платен во годината на таквата привремена разлика создава средство за одложен данок на добивка кој може да се користи во наредните години.

Според тоа, средство за одложен данок се признава онолку и само до тој степен колку што е веројатно дека привремената разлика ќе се поврати во иднина и ќе постојат ставки од кои ќе може да се користи привремената разлика.

Њ Обврски по кредити

Обврските по кредити се признаваат почетно по почетната нето-вредност на направените трошоци за трансакција. Следствено на почетното признавање, каматоносните обврски по кредити се прикажани по трошоци за амортизација. Доколку долгот е исплатен пред доспевање, разликата помеѓу отплатениот износ и пренесениот износ се признава во Билансот на успех за тој период.

О Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични и приоритетни акции.

Трошоци за издавање на акции.

Зголемените трошоци кои се резултат на издавање на нови акции се

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

прикажуваат во капиталот како намалување, нето-даноци, од средствата.

Дивиденди

Дивидендите од обичните акции се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

Сопствени акции

Акционерскиот капитал се состои од обични и приоритетни акции. Надоместот платен за купување на сопствен капитал од страна на Банката претставува негативна ставка во вкупниот акционерски капитал како обични акции сè додека тие не се откажат или продадат. Кога таквите акции, следствено на тоа, се продадат или повторно издадат, надоместот кој се добива се вклучува во акционерскиот капитал.

П Вложувања во придружни претпријатија

Придружно претпријатие е субјект каде Банката има значително влијание но не и контрола, обично заедничко акционерство помеѓу 20% и 50% од акциите со право на глас. Вложувањата во придружните претпријатија се пресметуваат со методот за пресметување на капитал и се почетно признаени како трошоци.

Р Договори за финансиски гаранции

Договорите за финансиски гаранции се договори со кои се бара издавачот на гаранцијата да изврши одредено плаќање со рамбурсирање на имателот за загуба која е направена поради неплаќање на должникот на датумот на доспевање. Таквите финансиски гаранции се даваат на банки, финансиски институции и други органи во име на клиенти заради обезбедување на кредит, пречекорувања и други дадени банкарски поволности.

Финансиските гаранции почетно се признаваат во финансиските извештаи по нивната номинална вредност на датумот кога гаранцијата е издадена. По почетното признавање, обврските на Банката по таквата гаранција се мерат повисоко од почетното одредување, намалена за амортизацијата пресметана за признавање во Билансот на успех, приходите од провизиите на праволиниска основа во текот на важноста на гаранцијата и најдобро проценетите трошоци потребни за плаќање на некоја обврска која произлегува на датумот на Билансот на состојба.

Овие проценки се одредуваат врз основа на искуство од слични трансакции и претходни евентуални загуби, дополнети со одлука на менаџментот. Какво било зголемување на обврските по гаранциите се зема во Билансот на успех од ставката трошоци од работење.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3 Управување со финансиски ризици**

Во своето работење Банката е изложена на најразлични финансиски ризици, поради што основна цел на Банката е адекватно управување со ризикот. Напорите да се одржи адекватна рамнотежа помеѓу прифатливо ниво на ризик, од една страна, и профиталбилност, од друга страна, се постојани. Исто така, оперативниот ризик се следи, оценува и управува на редовна основа.

Најважни типови на ризици кои се идентификувани, оценувани и ублажувани во во политиките за управување со ризици се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, ризик од каматни стапки, валутен ризик, пазарен и оперативен ризик.

Рамка за управување со ризици

Собранието на акционери на Банката ги назначува членовите на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија. Надзорниот одбор има целосна одговорност за воспоставување и следење на рамката за управување со ризици. Надзорниот одбор ги назначува Управниот одбор, Кредитниот одбор, Одбор за управување со ризик и Комисијата за ликвидност, кои се одговорни за следење и развивање на политиките за управување со ризикот во специфични области.

Што се однесува до организационата структура на Банката, Секторот за управување со ризици и планирање е одговорен за набљудување и известување за целокупната изложеност на ризик, додека организационите единици на Банката кој ја креираат изложеноста на ризикот се одговорни за оперативно управување со ризикот. Внатрешната ревизија е одговорна за независно известување во поглед на управувањето со ризикот.

Според политиките на Банката за управување со ризикот кои вклучуваат сет на соодветни лимити и контроли на ризикот, се идентификуваат одредени ризици, се врши набљудување на постоечките ризици, како и секојдневна анализа на истите.

3.1. Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик дека комитентот нема да биде во можност, делумно или во целост, да ги подмири обврските во рок кога тие доспеваат. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката, затоа Банката внимателно управува со изложеноста на кредитниот ризик. Во принцип, кредитната изложеност произлегува од активностите на кредитирање и инвестирање.

A Управување со кредитниот ризик

Управниот одбор според Законот за Банки, како и законските регулативи на Народната банка на Република Македонија (Централната банка) има надлежност за донесување одлуки за реструктурирање и отпишување на побарувањата на Банката.

- Надзорниот одбор е одговорен за креирање и имплементација на Кредитната политика и постапки за набљудување на имплементацијата на политиката и постапките за оценување на кредитите и нивното управување. Сите кредитни изложености кои надминуваат 10% од

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

сопствените средства на Банката до законски утврдениот лимит на кредитна изложеност спрема еден клиент (до 25% од сопствените средства), се предмет на одобрување од страна на Надзорниот одбор.

- Кредитниот одбор ја надгледува целокупната кредитна активност на Банката и е одговорен за одобрување и предлагање до Одборот за управување со ризици и Надзорниот одбор, на сите политики, постапки и измени поврзани со продолжувањето на кредитите. Исто така, овој одбор треба да обезбеди сигурност дека овие политики се применуваат доследно во целата Банка и да одобрува кредитна изложеност помеѓу 3% и 10% од сопствените средства.
- Одобрувањето на кредитна изложеност до 3% од сопствените средства на Банката е во надлежност на Управниот одбор, директор на сектор и директор на дирекција.

Б Оценка на кредитниот ризик**(а) Кредити**

При проценка на кредитниот ризик од одобрување на кредити на население, правни лица и банки, Банката користи три компоненти: (1) веројатноста дека должникот нема уредно да ги исполни своите обврски (очекуваниот паричен тек); (2) проценка на загубата во моментот на настанување на неуредност во извршување на обврските; (3) вредноста и квалитетот на колатералот за покривање на изложеноста.

Овие процени на кредитниот ризик, кои ја рефлектираат очекуваната загуба и се пропишуваат од МСС 39, се базираат на загубите што се вклучени во Билансот на состојба наместо на очекуваните загуби и на информацијата на која Банката се потпира за секторот во која работи клиентот.

(1) Банката ја оценува веројатноста за неплаќање од индивидуални клиенти користејќи интерни алатки за проценка прилагодени на различните категории на клиенти. Тие се развиени интерно и претставуваат комбинација на статистички анализи и индивидуална проценка на кредитниот аналитичар и, доколку е можно, истите се потврдуваат со споредување со екстерно расположливи податоци.

Клиентите во групата се рангирани во 5 ризични категории. Скалата на рангирање на Банката, што е прикажана подолу, го рефлектира рангот на можноста за неплаќање дефиниран за секоја категорија одделно. Ова главно значи дека изложеноста мигрира меѓу категории како што се менува процената за веројатноста за неплаќање. Алатките за рангирање се предмет на разгледување и дополнување, доколку е потребно. Банката редовно ги потврдува перформансите на рангирањето и неговата предвидувачка моќ што се однесува до можноста за неплаќање.

**Интерно рангирање во Банката
Рангирање од Банката**

A
B
B
Г+Д

Опис на категоријата

Преоден (прифатлив за финансирање)
Внимавај
Супстандарден
Сомнителен+загуба

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Ризичната категорија А на Банката (Преоден, прифатлив за финансирање) вклучува:

- Побарувањата од Народната банка на Република Македонија и Република Македонија;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски спрема Банката ги извршува во рокот на достасаност или со задоцнување до 15 дена;
- Кредитна изложеност која е целосно обезбедена со првокласни инструменти за обезбедување, дефинирани во Одлуката од НБРМ за класификација на побарувањата на банките, се до реализација на инструментот, но не подолго од 30 дена од достасаноста на побарувањето.

Ризичната категорија Б (Внимавај) на Банката вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент за кој Банката, врз основа на проценка на кредитната способност, оценува дека паричните приливи ќе бидат доволни за редовно измирување на достасаните обврски, без оглед на прикажните моментални финансиски слабости, со тоа што не постојат знаци за натамошно влошување на состојбата на комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски најчесто ги извршува со задоцнување до 30 дена или со исклучок од 31 до 90 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 31 до 90 дена.

Ризичната категорија В (Супстандарден) вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент за кој е потврдено и оценето дека има неадекватен паричен тек кој би му овозможил исполнување на своите обврски во рокот на достасување;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој е неадекватно капитализиран;
- Кредитна изложеност спрема комитент со неадекватна рочна структура на активата и пасивата, т.е. недоволни долгорочни извори на средства за финансирање на долгорочните активности на комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кој Банката не располага со задоволителни информации, односно ја нема потребната документација за водење на кредитните досиеја согласно упатството на Народна банка за чување на кредитни досиеја;
- Кредитна изложеност спрема комитент на кој му се реструктурирани обврските или се извршени други пролонгирања на отплатата на кредитот или другите облици на кредитна изложеност заради посериозни финансиски тешкотии;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кој е извршено плаќање по издадените акредитиви, гаранции, авали или други форми на гаранција (емство);
- Кредитна изложеност спрема комитент кој најчесто ги извршува своите обврски со задоцнување од 31 до 90 дена, или со исклучок од 91 до 180 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 91 до 180 дена.

Ризичната категорија Г+Д (Сомнителен+загуба) вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент кој е неликвиден или несолвентен и кредитна изложеност кон клиент во банкрот или ликвидација;
- Кредитна изложеност спрема комитент чии доверители ги отпишале своите побарувања од него;
- Кредитна изложеност спрема комитент во санација;

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

- Кредитна изложеност спрема комитент за кој до надлежниот суд е поднесен предлог за воведување на постапката за ликвидација или стечај и од кој Банката оправдано очекува делумна наплата на своите побарувања по пласманите;
- Кредитна изложеност спрема комитент, која е со спорна правна основа;
- Кредитна изложеност спрема комитент кај кој наплатата на долговите зависи од активирањето на инструментите за обезбедување;
- Кредитна изложеност каде постојат очекувања дека Банката ќе наплати само дел од своите побарувања спрема комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент, која е предмет на судски спор и истовремено не е обезбедена со квалитетен инструмент за обезбедување;
- Комитент со недефиниран правен статус;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кого постојат цврсти очекувања дека банката нема да биде во можност да ги наплати своите побарувања од комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски најчесто ги извршува со задоцнување од 91 до 180 дена, или со исклучок од 181 до 365 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 181 до 365 дена и кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски ги извршува со задоцнување подолго од 365 дена или воопшто не ги извршува.

(2) Загубите во моментот на настанување на неуредност во извршување на обврските ги претставуваат очекувањата на Банката за нивото на загуба од ненаплатени побарувања. Се изразува како проценуална загуба по единица изложеност и обично варира од видот на клиентот, видот на побарувањето и расположливоста на колатерал или други кредитни обезбедувања.

(3) Вредноста и квалитетот на колатералот зависи од типот (недвижен, подвижен имот - залихи, побарувања) и веројатноста за негово активирање со цел наплата на побарувањата. Банката ги дели клиентите во 2 групи: едната група се клиенти чија изложеност е целосно обезбедена, а другата група се клиенти чија изложеност не е доволно обезбедена со колатерал.

(б) Должнички хартии од вредност

Банката се стреми кон одржување на прифатливо ниво на изложеност на кредитен ризик во поглед на должничките хартии од вредност, па затоа инвестиционите активности се, главно, во државни должнички хартии од вредност.

В Контрола на лимитите за ризична изложеност и политика за заштита од ризик

Банката управува и ја контролира концентрацијата на кредитниот ризик по индивидуална и групна основа, како и по сектори и земји.

Банката го структурира нивото на преземен кредитен ризик преку поставување на лимити за висината на прифатлив ризик по позајмувач, или група на позајмувачи, како и по географски и секторски сегменти. Таквите ризици се надгледувани постојано и се предмет на годишен или пофреквентен преглед. Управување со изложеноста на кредитен ризик е овозможено преку редовна

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

анализа на способноста на кредитокорисниците и потенцијалните кредитокорисници за исполнување на нивните обврски кон Банката и со промена на кредитните лимити, онаму каде што тоа е потребно.

Како мерки за специфична контрола и намалување на кредитниот ризик, пропишани во интерните акти на Банката за регулирање на кредитните активности и процедури, се вклучени колатералот и потенцијални обврски.

(а) Колатерал

Колатералот секогаш се смета како секундарен фактор при оценувањето на кредитната способност. Залогот, сам по себе, без способност да генерира паричен тек, не е доволен да го оправда одобрувањето на кредитот. Основни видови на колатерал за обезбедување на кредити се:

(1) За правни лица

- Парични средства
- Недвижен имот
- Опрема и моторни возила
- Залихи
- Побарувања
- Гаранции (банкарски гаранции и гаранции од правни лица)
- Хартии од вредност (Должнички хартии од вредност издадени од Владата на Р.Македонија, Обврзници издадени од правни лица).

Кредитите одобрени на правни лица главно се секогаш обезбедени.

(2) За население

- Недвижен имот
- Патнички возила
- Депозити
- Хартии од вредност (должнички хартии од вредност издадени од Владата на Р.Македонија, обврзници, хартии од вредност издадени од правни лица)
- Во некои случаи индосирани меници или сопствени кои ги покриваат вкупните побарувања.

Кредитите за население главно се секогаш обезбедени.

(б)Потенцијални обврски

Основната цел на овие инструменти е да се обезбеди сигурност дека средствата ќе бидат на располагање на клиентот кога ќе бидат побарани. Гаранциите и акредитивите носат ист кредитен ризик како и кредитите. Банката издава гаранции и акредитиви со или без колатерал. Банката ги надгледува роковите на достасување на овие кредитни обврски, бидејќи долгорочните обврски имаат повисок степен на кредитен ризик отколку краткорочните, како и обврските кои се без обезбедување, во однос на оние со колатерал.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Банката има воспоставено политики за исправката на вредноста кои ја репрезентираат проценката на настанатите загуби во кредитното портфолио. Главни компоненти на политиката за исправката на вредноста се: 1) настанатите загуби кои се поврзани со поединечно оштетените изложености на кредитен ризик и 2) проценките за оштетување на групна основа за изложености на кредитен ризик кои се распоредени во групи на хомогени портфолија, преку користење на историски податоци, експертско искуство и статистички техники.

Согласно со Политиката на банката за управување со кредитен ризик, постојат пет категории на интерно рангирање. Најголем дел од исправката на вредноста произлегува од две категории на ризик(Г и Д). Табелата дадена подолу ја покажува структурата на кредитното портфолио согласно интерниот систем за рангирање и соодветните исправки на вредноста за секоја поединечна категорија:

Ризични категории	2009		2008	
	Кредити %	Исправка на вредност %	Кредити %	Исправка на вредност %
Преодни (А)	81.6	1.4	72.8	1.8
Внимавај (Б)	7.0	11.1	14.4	6.8
Суб-стандардни (В)	3.2	26.5	5.1	25.0
Сомнителни+Загуба (Г)+(Д)	8.2	91.9	7.7	84.2
Вкупно	100	10.3	100	10.1

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Д Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2009	2008
Пласмани во, и кредити на други банки		
Благајнички записи	9,116,491	5,550,640
Кредити на клиенти	696,573	3,353,838
Кредити на население		
- дозволени пречекорувања (без вонбилансна изложеност)		
- кредитни картички(без вонбилансна изложеност)	1,207,105	1,044,527
- кредити	715,306	735,990
- останато	5,031,900	5,094,198
Кредити на компании	-	14,136
- големи корпоративни клиенти		
- мали и средни компании	10,205,667	8,862,131
Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност		
прикажани во Билансот на успех	21,691,951	19,297,494
Финансиски средства расположливи за продажба	30,592	222,781
Финансиски средства што се чуваат до доспевање	306,674	306,071
Други средства	120,784	176,476
Пласмани во, и кредити на други банки		
Благајнички записи	333,340	111,386
Вонбилансна евиденција		
Финансиски гаранции	8,129,436	8,211,030
Акредитиви	1,466,032	853,353
Неискористени дозволени пречекорувања по тековни сметки	2,177,806	2,262,602
Неискористени лимити по кредитни картички	898,565	788,651
Лимити на правни лица за исплати на плати	192,924	628,584

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2009 и 2008 година, без да се земе предвид колатералот или друго кредитно обезбедување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето-основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата, 75% од вкупната изложеност се однесува на пласмани во, и кредити на други банки и на пласмани во, и кредити на клиенти (2008: 69%); 20% отпаѓаат на вонбилансна изложеност (2008: 22%).

Менаџментот е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик којшто проилегува од пласмани во, и кредити на други банки; на кредити на клиенти и на вонбилансната изложеност поради следното:

- 88.6% од пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите на клиенти се категоризирани во двете највисоки категории, согласно интерниот систем на рангирање (2008: 87,2%);

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

- Кредитите на клиенти се обезбедени, а пласмани во, и кредити на други банки се најмногу во првокласни банки;
- 62% од пласманите во, и кредити на други банки и кредитите на други клиенти се сметаат за недоспеани кредити без исправка на вредноста (2008: 58%);
- Зголемувањето на вонбилансната изложеност е генерално резултат на зголеменото отворање на акредитиви како резултат на зголемената потреба од оваа банкарска услуга во целата економија.

Г Кредити

Збирен преглед на кредити на клиенти и на пласмани во, и кредити на други банки е даден во табелата која следува:

	31 December 2009		31 December 2008	
	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки
Недоспеани кредити, без исправка на вредност	23,398,076	9,094,284	20,164,196	5,507,638
Доспеани кредити, без исправка на вредност	3,835,733	-	4,862,725	-
Кредити за кои е направена исправка на вредноста	16,070,920	23,302	13,956,047	44,532
Бруто	43,304,729	9,117,586	38,982,968	5,552,170
Исправка на вредноста	(4,452,800)	(1,095)	(3,934,492)	(1,530)
Нето	38,851,929	9,116,491	35,048,476	5,550,640

Вкупната исправка на вредноста за пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите на клиенти изнесува МКД 4.453.895.000 (2008: МКД 3.936.022.000) од кои 2.628.247.000 (2008: МКД 1.988.963.000) се однесуваат на кредити за кои поединечно е направена исправка на вредноста, а остатокот од МКД 1.825.648.000 претставува исправка на вредноста на портфолиото (2008 МКД: 1.947.059.000). Подетални податоци на исправката на вредност на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити се презентирани во забелешка 17 и 18.

(а) Недоспеани кредити на клиенти и пласмани во, и кредити на банки без исправка на вредност

Квалитетот на портфолиото на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити на клиенти кои се недоспеани без исправка на вредноста се проценува согласно интерниот систем на Банката.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

31 декември

	Степен на инвестиција(А) 2009	Степен на инвестиција(А)20 08
Пласмани во, и кредити на банки	9,094,284	5,507,638
Кредити		
Кредити на население		
- кредити	643,970	378,000
Кредити на компании		
- големи корпоративни клиенти	8,073,871	6,982,005
- мали и средни компании		
	14,680,235	12,804,191
Вкупно	32,492,360	25,671,834

б) Доспеани кредити на клиенти, без исправка на вредност

Доспеаните кредити помалку од 90 дена не се сметаат за оштетени, освен доколку се располага со информации кои укажуваат на спротивното. Бруто-износот на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити на клиенти по категории на клиенти е како што следува:

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
ПРЕВОД
Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009
(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

31 декември 2009	Доспеани до 30 дена	Доспеани до 90 дена	Доспеани над 90 дена	Вкупно
Кредити на компании - мали и средни компании	2,533,652	1,302,081	-	3,835,733
Вредност на добиеното покритие				3,912,448

31 декември 2008	Доспеани до 30 дена	Доспеани до 90 дена	Доспеани над 90 дена	Вкупно
Кредити на компании - мали и средни компании	4,155,931	706,794	-	4,862,725
Вредност на добиеното покритие				7,240,608

(в) Кредити на клиенти за кои е направена поединечна исправка на вредноста
(1) Кредити на клиенти

Пресек на кредитите на клиенти за кои е направена поединечна исправка на вредноста и вредноста на покритието е како што следува:

31 декември 2009	ГОЛЕМИ КОРПОРАТИВНИ КЛИЕНТИ	МАЛИ И СРЕДНИ КОМПАНИИ	ВКУПНО	ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТ
БРУТО-ИЗНОС	3.902.569	4.417.079	8.319.648	2.627.152
ВРЕДНОСТ НА ДОБИЕНОТО ПОКРИТИЕ	4.019.417	4.595.710	8.615.127	

31 Декември 2008	ГОЛЕМИ КОРПОРАТИВНИ КЛИЕНТИ	МАЛИ И СРЕДНИ КОМПАНИИ	ВКУПНО	ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТ
БРУТО-ИЗНОС	2.923.786	3.910.288	6.834.074	1.987.433
ВРЕДНОСТ НА ДОБИЕНОТО ПОКРИТИЕ	3.508.543	3.832.082	7.340.625	

Обелоденетата пазарна вредност на колатералот е определена од локално лиценцирани проценувачи и ја претставува вредноста која би можела да биде реализирана од страна на законските сопственици на средствата. Менаџментот ги смета за оштетени и кредитите покриени со колатерал, бидејќи искуството покажува дека значаен дел од колатералот не може да се реализира поради административни и законски пречки. Исправката на вредност ја рефлектира веројатноста дека менаџментот не би бил во состојба да ги реализира своите права и да го преземе колатералот за паднатите кредити. И покрај тешкотиите во преземањето на колатералот,

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

менаџментот на Банката упорно ќе настојува да ги наплати заостанатите долгови со сите можни расположливи средства.

(2) Пласмани во, и кредити на банки

Вкупниот бруто-износ на пласмани во, и кредити на банки за кои поединечно е направена исправка на вредноста, со состојба на 31 декември 2009 е МКД 23.302.000 (2008: МКД 44.532.000). Генерално, за овие пласмани и кредити банката нема колатерал.

(г) Реструктурирани кредити

Реструктурираните кредити се кредити кои се реструктурирани поради влошена финансиска состојба на клиентот или доколку Банката направи проценка дека не може да биде третиран поинаку. Кога еднаш некој кредит ќе се реструктурира, тој останува во истата ризична категорија најмалку во следните два квартала, без разлика на подобрените перформанси по реструктурирањето, освен во случај кога настанале промени во квалитетот на побарувањето во кој случај побарувањето се класифицира во помалку ризична категорија. Реструктурирани кредити на 31 декември 2009 година и 31 декември 2008 година се следните:

31 декември 2009	Сметководствена вредност
Реструктурирани кредити	1.020.952
31 декември 2008	Сметководствена вредност
Реструктурирани кредити	373.144

Е Должнички хартии од вредност, благајнички записи и други хартии од вредност

Во табелата подолу е презентирана анализа на должнички хартии од вредност, благајнички записи и други хартии од вредност според издавач на 31 декември 2008. Како издвачи на истите се НБРМ и Р. Македонија. Кредитната рејтинг агенција Standard & Poor's додели кредитен рејтинг 'BBB-' за странска валута и 'BBB-' за домашна валута на Република Македонија.

31 декември 2009

Издавач	Благајнички записи	Државни записи и обврзници за тргување	Државни обврзници до достасување	Вкупно
Народна банка на Република Македонија	696,573	-	-	696,573
Република Македонија Банки	-	3,092	120,784	123,876
	-	-	306,674	306,674
Вкупно	696,573	3,092	427,458	1,127,123

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

31 декември 2008

Издавач	Благајнички записи	Државни записи и обврзници за тргување	Државни обврзници до достасување	Вкупно
Народна банка на Република Македонија	3,186,502	-	-	3,186,502
Република Македонија Банки	167,336	200,597	176,476	544,409
	-	-	306,071	306,071
Вкупно	3,353,838	200,597	482,547	4,036,982

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Ж Преземен колатерал

Банката е сопственик над следниве средства кои беа заложени како колатерал:

Вид на средството	Книговодствеана вредност	
	2009	2008
Недвижности	1,139,601	767,201

3 Концентрација на ризици на финансиските средства со кредитна ризишна изложеност*(a) Географски сектори*

Во следнава табела е анализирана кредитната изложеност на Банката по нето-вредност, категоризирана според географски региони, базирана на земјата на потекло на кредитните должници:

	Вкупно	Република Македонија	Земји во Европска Унија	Земји надвор од Европска Унија	Други земји
Средства					
Парични средства и депозити кај НБРМ	8,112,561	7,082,791	1,029,770	-	-
Благајнички записи	696,573	696,573	-	-	-
Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност според Билансот на успех	30,592	30,592	-	-	-
Кредити дадени на банки	9,116,491	179,933	8,507,835	385,323	43,400
Кредити					
Кредити на население					
- кредити	5,031,900	5,031,900	-	-	-
-Дозволени пречекорувања	1,207,105	1,207,105	-	-	-
-кредитни картички	715,306	715,306	-	-	-
-други					
кредити на правни лица	10,205,667	10,205,667	-	-	-
-Големи претпријатија	21,691,951	21,691,951	-	-	-
-Мали и средни претпријатија	502,875	502,875	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	333,340	333,340	-	-	-
Други средства					
Вкупно средства на 31 декември 2009	57,644,361	47,678,033	9,537,605	385,323	43,400
Вкупно средства на 31 декември 2008	52,553,316	45,445,286	5,821,674	354,214	932,142

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

(б) Секторска структура

Во следнава табела е анализирана кредитната изложеност по нетовредност, категоризирана според секторската структура на кредитниот должник:

	Вкупно	Индусти ја	Трговија и финансии	Населе- ние	Земјоде- лство	Владини институ- ции и локални власти	Градежн иштво	Транс- порт	Друго
Средства									
Парични средства и депозити кај НБРМ	8,112,561	-	8,112,561	-	-	-	-	-	-
Благајнички записи Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност според Билансот на успех	696,573	-	696,573	-	-	-	-	-	-
Кредити дадени на банки	30,592	-	30,592	-	-	-	-	-	-
Кредити Кредити на население	9,116,491	-	9,116,491	-	-	-	-	-	-
- кредити -Дозволен пречекорувања	5,031,900	-	-	5,031,900	-	-	-	-	-
-кредитни картички	1,207,105	-	-	1,207,105	-	-	-	-	-
-други кредити на правни лица	715,306	-	-	715,306	-	-	-	-	-
-Големи претпријатија	10,205,667	4,304,192	-	-	2,364	-	-	3,626,975	2,272,136
-Мали и средни претпријатија	21,691,951	5,612,761	-	-	881,165	-	239,167	6,509,950	8,448,908
Вложувања во хартии од вредност	502,875	-	502,875	-	-	-	-	-	-
Други средства	333,340	-	333,340	-	-	-	-	-	-
Вкупно средства на 31 декември 2009	57,644,361	9,916,953	18,792,432	6,954,311	883,529	-	239,167	10,136,925	10,721,044
Вкупно средства на 31 декември 2008	52,553,316	9,137,479	26,246,320	6,888,851	1,255,919	563,193	3,688,911	1,686,452	3,086,191

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

3.2. Пазарен ризик

Банката е изложена на пазарен ризик. Пазарниот ризик произлегува од отворените позиции на каматните стапки, и валутите, кои се изложени на општите и специфичните пазарни движења. Банката го проценува пазарниот ризик и очекуваните максимални загуби врз основа на големиот број различни претпоставки за промени на пазарните услови. Управниот одбор поставува лимити за вредноста на ризикот кој може да биде прифатлив и истиот се набљудува.

A Мерење на пазарниот ризик

Што се однесува до управувањето и мерењето на пазарниот ризик, Менаџментот на Банката преку соодветни анализи и извештаи, врши следење на:

- Промена на каматните стапки врз основа на пазарните движења и внатрешните одлуки и влијанието врз каматноносната актива и пасива и каматната маржа;
- промени на девизните курсеви во однос на девизните средства и обврски и одржување на адекватна структура врз основа на девизната изложеност.

Целта е максимизирање на стабилноста и профитабилноста преку применување на оптимална структура и оптимални каматни стапки на портфолиото на банкарски активности.

B ВАЛУТЕН РИЗИК

Банката е изложена на ефектите од флукуација на девизните курсеви кои имаат влијание на финансискиот резултат и на паричниот тек на Банката.

Управниот одбор го поставува нивото на изложеноста на валутен ризик и вкупната отворена позиција, која се следи дневно. Табелата која следува ја прикажува изложеноста на Банката по странски валути со состојба на 31 декември. Средствата и обврските се прикажани по нивната книговодствена вредност, категоризирани по видови валути.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Концентрација на активата и пасивата

Банката ја има следнава валутна изложеност:

31 декември 2009	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Активна					
Парични средства и депозити кај Народна банка на РМ	3,671,423	396,699	3,661,060	383,379	8,112,561
Благајнички записи	-	-	696,573	-	696,573
Финансиски средства за тргување	2,046	-	28,546	-	30,592
Пласмани во, и кредити на банки	4,389,859	4,152,281	179,933	394,418	9,116,491
Кредити на и побарувања од други комитенти	16,473,257	420,835	21,503,762	454,075	38,851,929
Вложувања во хартии од вредност	428,713	385	73,777	-	502,875
Вложувања во подружници и придружни претпријатија	-	-	88,799	-	88,799
Материјални вложувања	-	-	1,637,121	-	1,637,121
Материјални вложувања под закуп	-	-	41,037	-	41,037
Нематеријални вложувања	-	-	56,864	-	56,864
Одложени средства за данок на добивка	-	-	313	-	313
Други финансиски средства	237,378	42,193	53,769	-	333,340
Наплатено обезбедување	-	-	1,139,601	-	1,139,601
Останата актива	1,499	112	99,140	531	101,282
Вкупно средства	25,204,175	5,012,505	29,260,295	1,232,403	60,709,378
Обврски					
Депозити на банки	469,566	22,616	1,329,925	7,022	1,829,129
Депозити на други комитенти	23,400,503	5,027,481	20,507,399	832,917	49,768,300
Обврски по кредити	1,444,227	540	142,468	-	1,587,235
Обврски по даноци	-	-	5,303	-	5,303
Резервација	17,251	4	152,214	-	169,469
Останата пасива	2,640	21,146	371,033	1,871	396,690
Вкупно обврски	25,334,187	5,071,787	22,508,342	841,810	53,756,126
Нето изложеност	(130,012)	(59,282)	6,751,953	390,593	6,953,252
Вонбилансна актива	4,495,503	538,996	7,660,795	-	12,695,294
Состојба на 31 декември 2008					
Вкупна актива	22,274,982	3,456,392	27,845,008	1,522,984	55,099,366
Вкупна пасива	21,547,435	3,375,534	23,200,213	716,892	48,840,074
Нето изложеност	727,547	80,858	4,644,795	806,092	6,259,292
Вонбилансна актива	3,968,777	726,959	7,830,604	36,500	12,562,840

Табелата подолу ја прикажува анализата на чувствителноста на валутен ризик и ефектите врз Билансот на успех:

	Зголемување 2009	Зголемување 2008	Ефект врз Билансот на успех 31 декември 2009	Ефект врз Билансот на успех 31 декември 2008
ЕУР	0.5%	0.5%	(650)	3,638
УСД	5.0%	3.0%	(2,964)	2,426
Останати	1.0%	1.0%	3,906	8,061

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

С **Анализа на каматен ризик**

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматносоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматносоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се, на пример, каматната стапка на штедните влогови на населението, три или шестмесечен EURIBOR или LIBOR и различни видови камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето-приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените на средствата бидејќи за најголемиот дел на каматносоносните средства и обврски Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки. Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се намалат и каматните маргини како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Состојба на 31 декември 2009	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	над 5 години	Некаматносоносно	Вкупно
Актива							
Парични средства и депозити кај Народна банка на Р.Македонија	6,939,705	-	-	-	-	1,172,856	8,112,561
Благајнички записи	696,573	-	-	-	-	-	696,573
Финансиски средства за тргување	1,000	-	915	1,117	-	27,560	30,592
Пласмани во во, и кредити на други банки	8,429,739	506,059	180,461	-	-	232	9,116,491
Кредити на и побарувања од други коминтенти	3,390,898	3,063,687	11,353,990	15,004,758	5,076,326	962,270	38,851,929
Вложувања во хартии од вредност	-	-	360,549	60,871	4,532	76,923	502,875
Вложувања во подружници и придружни претпријатија	-	-	-	-	-	88,799	88,799
Материјални вложувања	-	-	-	-	-	1,637,121	1,637,121
Материјални вложувања под закуп	-	-	-	-	-	41,037	41,037
Нематеријални вложувања	-	-	-	-	-	56,864	56,864
Одложени средства за данок на добивка	-	-	-	-	-	313	313
Други финансиски средства	-	-	-	-	-	333,340	333,340
Наплатено обезбедување	-	-	-	-	-	1,139,601	1,139,601
Останата актива	-	-	-	-	-	101,282	101,282
Вкупна актива	19,457,915	3,569,746	11,895,915	15,066,746	5,080,858	5,638,198	60,709,378

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**ПРЕВОД****Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Пасива**

Депозити на банки	714,542	262,267	689,863	103,971	-	58,486	1,829,129
Депозити на коминтенти	28,623,240	8,626,578	9,665,471	754,024	352,963	1,746,024	49,768,300
Обврски по кредити	59,721	279,400	559,960	471,934	201,287	14,933	1,587,235
Обврски по даноци	-	-	-	-	-	5,303	5,303
Посебна резерва за вонбилансни ставки	-	-	-	-	-	169,469	169,469
Останата пасива	-	-	-	-	-	396,690	396,690
Вкупни обврски	29,397,503	9,168,245	10,915,294	1,329,929	554,250	2,390,905	53,756,126
Нето каматен ризик 2009	(9,939,588)	(5,598,499)	980,621	13,736,817	4,526,608	3,247,293	6,953,252
Состојба на 31 декември 2008							
Вкупна актива	14,588,375	2,698,447	11,933,664	11,695,858	4,820,048	9,362,974	55,099,366
Вкупна пасива	29,958,472	7,258,354	8,192,830	970,631	73,032	2,386,755	48,840,074
Нето каматен ризик 2008	(15,370,097)	(4,559,907)	3,740,834	10,725,227	4,747,016	6,976,219	6,259,292

Анализата на чувствителноста од промената на каматните стапки е направена врз основа на агрегатната отворена каматна позиција на денот на известување. На 31 декември 2009 г., доколку дојде до зголемување/намалување на каматните стапки за 200 базични поени (2008: 100 базични поени) при константност на останатите варијабли, потенцијалениот ефект врз Билансот на успех за 2009 година ќе биде за МКД 74.119.000 позитивен, односно негативен (2008: МКД 7.169.000), а другите компоненти на капиталот соодветно би се зголемиле, односно намалиле за МКД 6.117.000 (2008: 3.061.000).

3.3. Ризик на ликвидност

Ликвидносниот ризик претставува ризик дека Банката нема да биде во можност да ги исполни своите обврски за плаќање поврзани со доспевањето на финансиските обврски и да ги замени изворите кога тие ќе бидат повлечени. Последица од ликвидносниот ризик може да биде неможност на Банката да ги подмири своите обврски за исплата на штедачите и неможност за понатамошно исполнување на барањата на кредитокорисниците.

А Процес на управување со ликвидносниот ризик

Политиката за управување со ликвидносниот ризик на Комерцијална банка АД Скопје го дефинира начинот на управување со ликвидноста на Банката.

Согледувањето и следењето на ликвидноста на Банката е предуслов за нејзино стабилно и успешно работење. Спроведувањето на утврдената Политика на ликвидност се врши преку дефиниран процес на управување со ризикот, кој вклучува планирање и управување со паричните текови, одржување на адекватна структура на средствата и обврските, финансиски инструменти кои се користат за управување со ризикот на ликвидноста, адекватна диверзификација на депозитите и другите обврски по доспеаност и клиент, процедури за идентификација и следење на стабилноста на депозитите, следење на доспеаноста на средствата и обврските, следење на вонбилансните позиции, следење на стапките на ликвидност, тестирање на ликвидноста преку стрес-сценарија и план за несекојдневни услови, известување на тела во Банката, адекватен информациона менаџмент систем и надлежности на организационите единици на Банката во процесите

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

на управување со ликвидносниот ризик. Цел на Банката е да ја максимизира профитабилноста преку применување на оптимална комбинација на рочноста и валутната структурата на средствата и обврските.

Како резултат на актуелната финансиска криза, Банката настојува да одржи адекватна рочна структура на средствата и обврските, врз основа на договорна и очекувана рочност на депозитната база. Во такви услови, основна стратегија на Банката е да ја одржи ликвидноста на највисоко ниво и да не промовира значаен пораст на кредитното портфолио и пораст на профитот. За таа цел Банката ги зголеми каматните стапки на депозитите и претстави атрактивни депозитни производи.

Табелата подолу ги анализира средствата и обврските на Банката во соодветни рочни блокови врз основа на преостанатиот период до договорната рочност на средствата и обврските.

Иако Банката има помалку краткорочни средства кои доспеваат во интервал до еден месец, од еден до три месеци одошто краткорочни обврски, раководството на Банката смета дека нејзината депозитна база е стабилна и ликвидноста не е загрознена. Ова се базира на статистички податоци и пресметки на очекуваната рочност со цел да се одреди финансирањето и стабилноста на депозитната база.

Анализа на достасаност на средствата и обврските

31 декември 2009	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски						
Депозити на банки	764,092	262,866	391,200	429,591	-	1,847,749
Депозити на други комитенти	29,680,796	8,659,439	9,868,164	1,052,591	700,723	49,961,713
Обврски по кредити	66,845	84,987	226,835	1,017,250	242,537	1,638,454
Резервација ПБР и останати обврски	62,896	20,508	55,193	23,066	7,806	169,469
	401,816	-	177	-	-	401,993
Вкупно обврски (договорна рочна структура)	30,976,445	9,027,800	10,541,569	2,522,498	951,066	54,019,378
Вкупно средства (договорна рочна структура)	17,631,360	2,474,823	11,418,373	19,797,878	6,423,209	57,745,643

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

31 декември 2008	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски						
Депозити на банки	949,582	102,433	94,683	486,621	-	1,633,319
Депозити на други комитенти	30,647,382	6,981,381	7,537,510	634,468	-	45,800,741
Обврски по кредити	47,411	28,482	171,353	557,739	250,473	1,055,458
Резервација	61,327	18,553	66,374	23,318	11,808	181,380
ПБР и останати обврски	197,218	133,130	202	1,710	-	332,260
Вкупно обврски (договорна рочна структура)	31,902,920	7,263,979	7,870,122	1,703,856	262,281	49,003,158
Вкупно средства (договорна рочна структура)	15,625,896	2,585,208	10,759,143	15,864,743	7,815,877	52,650,867

В Средства чувани за управување со ликвидносен ризик

Банката чува диверзифицирано портфолио на готовина, високо ликвидни средства и високо ликвидни хартии од вредност за поддршка на обврските за плаќање во вонредни услови. Како средства кои Банката ги чува за управување со ликвидносниот ризик се:

- Парични средства и депозити кај Народната банка на Република Македонија
- Благајнички записи
- Државни записи кои се прифатливи во репо договори со Народната банка на Република Македонија
- Краткорочни кредити и пласмани во банки

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***С Вонбилансна евиденција (без колатерал)****(a) Гаранции**

Рочната структура што се однесува на преостаната договорна рочност на гаранциите, односно најраниот период во кој истите може да бидат повикани.

(b) Акредитиви

Рочната структура што се однесува на преостанатиот период до договорната дата на доспевање на акредитивите е прикажана во табелата подолу:

(c) Други

Оваа позиција ги вклучува дозволените неискористени лимити на тековни сметки и картички и денарските кредити за пречекорување на состојбата на средствата за тековно работење во домашниот платен промет. Рочната структура што се однесува на преостанатиот период до договорната дата на доспевање е прикажана во табелата подолу:

31 декември 2009	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	6,750,903	1,127,637	250,896	8,129,436
Акредитиви	1,466,032	-	-	1,466,032
Останато	3,269,295	-	-	3,269,295
Вкупно	11,486,230	1,127,637	250,896	12,864,763
31 декември 2009	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	7,718,916	492,114	-	8,211,030
Акредитиви	853,353	-	-	853,353
Останато	3,679,837	-	-	3,679,837
Вкупно	12,252,106	492,114	-	12,744,220

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3.4. Финансиски инструменти****А Објективна вредност**

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Објективната вредност се базира на проценка од страна на менаџментот на Банката според профилот на базата на средства и обврски.

Табелата која следува ги сумира книговодствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои не се презентирани во Билансот на состојба по нивна објективна вредност.

	Набавна вредност		Објективна вредност	
	2009	2008	2009	2008
Финансиски средства				
Кредити на, и побарувања од банки	9,116,491	5,550,640	9,116,491	5,550,640
Кредити на, и побарувања од комитентите	38,851,929	35,048,476	38,849,163	34,855,501
- население	6,954,311	6,888,851	6,954,311	6,888,851
- големи корпоративни клиенти	10,205,667	8,862,131	10,205,667	8,862,131
- кредити на средни и мали компании	21,691,951	19,297,494	21,689,185	19,104,519
Вложувања во хартии од вредност	196,201	251,151	218,860	259,695
Финансиски обврски				
Депозити од банки	1,829,129	1,572,461	1,829,129	1,572,461
Други депозити	49,768,300	45,769,870	49,768,300	45,769,870
Обврски по кредити	1,587,235	984,103	1,587,235	984,103

Кредити на, и побарувања од банки

Кредити на, и побарувања од банки, вклучуваат меѓубанкарски пласмани. Објективната вредност на пласманите и орочените депозите преку ноќ поради нивната краткорочност претставува книговодствена вредност.

Кредити на, и побарувања од комитенти

Кредити на и побарувања од комитенти се нетирани со исправката на вредност. Процентата објективна вредност на кредитите и побарувањата од други клиенти, претставува дисконтирање на идните парични текови за кои се проценува дека ќе се примат. Процентите парични текови за утврдување на објективната вредност, се дисконтирани со примена на тековната пазарна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат каматоносни средства кои се чуваат до доспевање и средства класифицирани како расположливи за продажба, кои се прикажуваат според објективна вредност. Објективната вредност на средствата кои се чуваат до достасување се базира на пазарна цена или на брокерска/дилерска котирачка цана. Во случај кога овие информации не се на располагање, објективната вредност се проценува според пазарните котирачки цени за хартии од вредност со слични кредитни, каматоносни и карактеристики на достасување.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Останати финансиски средства**

Објективната вредност на монетарни средства кои вклучуваат пари и парични еквиваленти, како резултат на нивната краткорочна природа, апроксимативно ја претставува книговодствената вредност.

Депозити на банки и други коминтенти

Објективната вредност на депозитите по видување, вклучувајќи некаматносни депозити ја претставува нивната вредност која се плаќа по видување.

Објективната вредност на орочените депозити со променлива каматна стапка одговара на книговодствената вредност на датумот на билансот на состојба.

Орочените депозити над 12 месеци претставуваат незначителен дел од вкупните депозити и немаат значително влијание на објективната вредност на вкупните депозити.

Обврските по кредити се пресметуваат претежно по флукуирачки каматни стапки и поради прилагодувањето кон каматните стапки, книговодствената вредност не се разликува материјано од пазарната вредност.

В Објективна вредност – хиерархија

Објективната вредност се определува според следната хиерархија:

- Ниво 1 – Котирана пазарна цена
Финансиски инструменти со котирани цени на активните пазари
- Ниво 2 – Техники за вреднување со користење на достапни инпути
Финансиски инструменти со котирани цени за слични инструменти на активен пазар или котирани цени за идентични или слични инструменти на неактивен пазар и финансиски инструменти вреднувани со модели каде сите значајни инпути се достапни
- Ниво 3 - Техники за вреднување со значително недостапни инпути
Финансиски инструменти вреднувани со модели каде еден или повеќе инпути се значително недостапни

За финансиските инструменти прикажани по објективна вредност, нивото во хиерархијата на објективна вредност по кое објективните вредности се категоризирани е како што следува:

31 декември 2009	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех				
Финансиски средства наменети за тргување				
- Должнички хартии од вредност	3,092	-	-	3,092
- Сопственички хартии од вредност	27,500	-	-	27,500
Финансиски средства расположиви за продажба				
- Вложувања во хартии од вредност – должнички хартии од вредност	-	306,674	-	306,674
Вкупно средства	30,592	306,674	-	337,266

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

3.5. Управување со капиталот

Цели на Банката во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно регулативата на Народната банка на Република Македонија;
- Да се заштити способноста на Банката да обезбеди дивиденда за акционерите;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на Банката.

Адекватноста на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од раководството на Банката, при што се користат техники кои се пропишани од страна на Народната банка на Република Македонија и истата се известува на тримесечна основа.

Народната банка на Република Македонија пропишува стапка на адекватност на капиталот од минимум 8%.

Сопствените средства на Банката се поделени во 2 групи:

- Основен капитал кој вклучува: обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции, резерви и задржана добивка или загуба, позиции како резултат на консолидација, намалени за нематеријалните средства;
- Дополнителен капитал I кој вклучува: кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции, хибридни капитални инструменти и субординирани инструменти.

Вложувањата во капиталот на други банки или финансиски институции кои претставуваат над 10% од капиталот на тие институции и директните вложувања на Банката во капиталот на друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови, претставуваат одбитни ставки при пресметката на сопствените средства.

Според националната регулатива, активата пондерирана според кредитниот ризик (билансна и вонбилансна) се мери според пет ризични пондери во зависност од природата на средствата, земајќи го предвид и обезбедувањето.

Коефициентот за адекватност на капиталот се добива како однос помеѓу сопствените средства на Банката и збирот од активата пондерирана според кредитниот ризик (билансна и вонбилансна) и активата пондерирана според валутниот ризик.

Табелата подолу претставува сумарен преглед на сопствените средства и коефициентот на адекватност на капиталот на Банката за годините што завршуваат на 31 декември, а кој се однесува на барањата согласно регулативата на Народната банка на Република Македонија. Во изминатите две години Банката е во согласност со сите пропишани барања во врска со капиталот.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**ПРЕВОД****Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

Основен капитал	2009
Обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	2,106,779
Резерви и задржана дивиденда или загуба	3,759,230
Позиции како резултат на консолидација	-
Минус нематеријални средства	(15,058)
<i>Вкупно основен капитал</i>	<u>5,850,951</u>
Дополнителен капитал I	
Кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	16,315
Хибридни капитални инструменти	-
Субординарни инструменти	-
<i>Вкупно дополнителен капитал I</i>	<u>16,315</u>
Одбитни ставки	<u>135,760</u>
Сопствени средства	<u>5,731,506</u>
Актива пондерирана според кредитен ризик	
Билансна	44,072,391
Вонбилансна	8,020,064
Вкупно актива пондерирана според кредитен ризик	<u>52,092,455</u>
Актива пондерирана според валутен ризик	<u>1,774,992</u>
Стапка на адекватност на капиталот	10.6
Основен капитал	2008
Обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	2,214,206
Резерви и задржана дивиденда или загуба	2,653,136
Позиции како резултат на консолидација	-
Минус нематеријални средства	(4,937)
<i>Вкупно основен капитал</i>	<u>4,862,405</u>
Дополнителен капитал I	
Кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	18,563
Хибридни капитални инструменти	-
Субординарни инструменти	-
<i>Вкупно дополнителен капитал I</i>	<u>18,563</u>
Одбитни ставки	<u>(96,267)</u>
Сопствени средства	<u>4,784,701</u>
Актива пондерирана според кредитен ризик	
Билансна	38,940,270
Вонбилансна	7,696,428
Вкупно актива пондерирана според кредитен ризик	<u>46,636,698</u>
Актива пондерирана според валутен ризик	<u>1,711,792</u>
Стапка на адекватност на капиталот	9.9%

Порастот на сопствените средства во 2009 во споредба со 2008 година е во најголем дел резултат на пренесувањето на дел од добивката од 2008 година во резерви на Банката. Порастот на ризичната актива е резултат на експанзијата на кредитните и вонбилансни активности на Банката.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

4. Значајни сметководствени проценки и претпоставки при примена на сметководствените политики

Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на активните и пасивните ставки во текот на годината. Проценките и претпоставките се континуирано проценувани и се базирани на историско искуство и на други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека ќе бидат рационални под одредени услови.

(а) Загуба поради оштетување на кредити и побарувања

Банката врши преглед на кредитното портфолио поради проценка на оштетувањето на месечна основа. При одлучувањето дали загубата треба да се евидентира во билансот на успех, банката прави проценка дали има податок кој индицира дека постои мерливо влошување во проценетиот иден готовински тек на кредитното портфолио, пред падот да биде идентификуван кај определен кредит во тоа портфолио.

Овој доказ може да вклучува податоци кои индицираат дека има негативна промена во статусот на кредитобарателот или на групата, или во националните или локалните економски услови кои корелираат со ненаплатата на средствата.

Банката ги користи проценките кои базираат на историското искуство за неплаќање за средства со слични карактеристики кон кредитниот ризик и на објективни докази за оштетување слични на оние на портфолиото. Доколку нето сегашната вредност на проценетиот готовински тек се разликува +/-1%, оштетувањето ќе се процени на 90,882,000 МКД пониско или 90,882,000 МКД повисоко.

б) Хартии од вредност чувани до доспевање

Банката чува до доспевање должнички хартии од вредност издадени од Република Македонија, примени како замена за решавање на одредени нефункционални кредити, кои носат камата со стапка од 2% годишно.

Главницата на обврзниците за замрзнатото девизно штедење се отпаќа на 20 еднакви годишни отплати кои почнуваат од април 2002 до октомври 2011, главницата на обврзниците за денационализација IV емисија се отплаќа на 10 еднакви годишни отплати почнувајќи од јуни 2006 до јуни 2015 и главницата на обврзниците за денационализација V емисија се отплаќа на 10 еднакви годишни отплати почнувајќи од јуни 2007 до јуни 2016. На 31.12.2009 износот на овие побарувања е МКД 120,784,000 (2008:МКД 176,476,000)

с) Преземен колатерал

Преземен колатерал е класифициран како средства чувани до продажба. Наплатениот колатерал вклучува станови, опрема и деловни премии кои не се користат од Банката за нејзините основни операции.

Оваа актива е евидентирана како пониска од сметководствената и објективната вредност намалена за трошоците за продажба.

Банката планира да го отстрани преземениот колатерал за време од една година или да организира аквизиција, како и да е пазарот за овој тип колатерал во Македонија е во рана фаза на развој. Менаџментот има направено проценка на очекуван наплатлив износ намален за трошоците на реализација на средствата, базирана на бројни фактори, меѓу кои и проценка од независни проценители. Како резултат на претходно наведено, фактичкиот

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

реализиран износ може да се разликува од проценетиот. Доколку, надоместливиот износ намален за трошоците за реализација на активата е 3% понизок, сметководствената вредност на преземениот колатерал ќе изнесува МКД 34,188,000 пониско (2008: МКД 23,016,000 пониско).

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

5 Нето-приходи од камати

	2009	2008
Приходи од камати		
Кредити:		
- банки	57,652	58,804
- претпријатија и население	3,826,860	3,088,928
Пари и краткорочни средства	30,530	441,299
Вложувања во хартии од вредност	64,447	285,692
Останато	25,028	12,185
	4,004,517	3,886,908
Расходи од камата		
Депозити од банки	38,424	26,330
Претпријатија и население	1,494,755	1,228,187
Останати обврски	31,490	39,010
Останато	48,074	15,928
	1,612,743	1,309,455

Приходот од камата на оштетените финансиски средства е МКД 63,997,000 (2008: МКД 54,466,000).

6 Нето-приходи од провизии и надоместоци

	2009	2008
Приходи од провизии и надоместоци		
Платен промет		
- во земјата	286,172	347,209
- во странство	223,960	258,253
Акредитиви и гаранции	174,204	176,819
Кредитни картички	42,562	23,128
Брокерско работење	5,453	14,429
Останато	100,483	79,546
	832,834	899,384
Расходи од провизии и надоместоци		
Платен промет		
-во земјата	36,737	31,645
-во странство	69,315	65,343
Брокерско работење	457	535
Останато	38,692	37,668
	145,201	135,191

7 Приходи од дивиденди

	2009	2008
Вложувања во хартии од вредност	12,903	20,119
	12,903	20,119

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

8	Останати приходи од работењето	
	2009	2008
Ослободена резерва за Награди за членовите за Надзорен одбор, Управен одбор, менаџментот и вработените	70,251	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	22,328	151,670
Капитални добивки	6,095	11,593
Приходи од кирии	4,088	11,658
Останато	79,927	126,756
	182,689	301,677
9	Административни расходи	
	2009	2008
Плати	631,715	442,362
Придонеси за пензиско осигурување	143,769	136,381
Останати трошоци	6,979	73,153
Даноци и придонеси	71,101	70,286
	853,564	722,182
10	Останати расходи од работењето	
	2009	2008
Премии за осигурување	241,313	222,214
Услуги	185,958	196,241
Амортизација на материјални вложувања (Note 21)	173,598	171,953
Административни и маркетинг трошоци	103,514	115,309
Материјални трошоци	92,734	107,113
Награда на членови на Управниот одбор, менаџментот и работниците	89,986	130,000
Намалување на вредноста на средства чувани за продажба	-	12,677
Амортизација на нематеријални вложувања (Note 23)	20,020	15,274
Капитални загуби	8,864	18,953
Останати даноци и придонеси	1,188	5,466
Судски такси	5,313	3,777
Амортизација на материјални вложувања дадени под закуп (Note 22)	961	546
Останато	18,383	2,307
	941,832	1,001,830

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

11 Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	2009	2008
Исправка на вредноста на парични средства (Note 14)	(280)	(67,549)
Исправка на кредити дадени на банки (Note 17)	(435)	(288)
Исправка на кредити дадени на комитенти (Note 18)	527,552	549,056
Исправка на потенцијалните и преземените обврски (Note 31)	(11,911)	5,785
	514,926	487,004
12 Данок од добивка	2009	2008
Тековен данок	-	172,515
Одложен данок (Забелешка 30)	125	170
	125	172,685

Дополнителни информации за одложениот данок од добивка се претставени во Забелешка 30.

Данокот на добивката на Банката пред оданочување се разликува од износот кој произлегува користејќи ја основната даночна стапка на Банката, како што следува:

Добивка пред данок од добивката	1,075,255	1,551,352
Пресметан данок по даночна стапка 0% (2008: 10%)	-	155,135
Зголемување за:		
- трошоци кои не ја намалуваат даночната основица, согласно локалната законска регулатива	46,855	23,529
Намалување за:		
- дивиденди	-	(2,004)
- неоданочив приход, согласно локалната законска регулатива	(46,855)	(4,145)
Тековен данок од добивка	-	172,515
Одложен данок од добивка	125	170
Данок од добивка	125	172,685

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Почнувајќи од 1 јануари 2009 година, Владата на Република Македонија вовеле измени и дополнувања во Законот за данок на добивка. Согласно овие измени, данокот на добивка ќе се применува во моментот на распределба на добивката во форма на дивиденди. Дополнително, официјални измени беа направени во Правилникот за данок на добивка, објавен на 18 декември 2009 година. Согласно овие промени, основата за пресметка на данокот на добивка се непризнаените расходи за даночни цели настанати во текот на фискалната година. Последователно на тоа, се додека нераспределената добивка е задржана во рамки на компанијата, данокот на добивка нема да се применува. Ако банката ја исплаќа целата нето-добивка заработена во 2009 година во форма на дивиденди, потенцијалниот тековен данок на добивка, исклучен од влијанието на непризнаените расходи за даночни цели, ќе биде МКД 107.513.000. Даночниот кредит за 2009 година изнесува МКД 65.447.000 и согласно Законот за данок на добивка може да се искористи само до износот на непризнаените расходи за даночни цели согласно локалните даночни прописи.

Даночните власти можат во секое време да извршат контрола на документите до 5, односно 10 години после извештајната даночна година и можат да наметнат дополнителни даночни проценки и глоби. Менаџментот на Банката не познава некакви околности кои можат да покренат потенцијална материјална обврска во однос на ова.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

13 Заработка по акција

Основна заработка по акција

Пресметката на основната заработка по акција на 31 декември 2009 е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 1,073,322,000 (2008: МКД 1,377,014,000) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2009 од МКД 1,997,719 (2008: 1,995,551), пресметано како што следува:

Нето-добивка за имателите на обични акции	2009	2008
Нето-добивка за годината	1,075,130	1,378,667
Дивиденди за неоткупливи приоритетни акции	(1,808)	(1,653)
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	1,073,322	1,377,014
Пондериран просечен број на обични акции	2009	2008
По број на акции		
Издадени обични акции на 1 јануари	1,997,135	1,992,590
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јануари	-	63
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во февруари	283	107
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во април	-	2,398
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во мај	29	135
Ефект од конверзија на приоритетни акции во јуни	226	83
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јули	-	64
Ефект од конверзија на приоритетни акции во август	5	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во септември	-	55
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во октомври	32	55
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во ноември	9	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во декември	-	1
At 31 December	1,997,719	1,995,551

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено***Разводнета заработка по акција**

Пресметката на разводнетата заработка по акција на 31 декември 2009 година е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 1,075,130 (2008: МКД 1,378,667) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2009 од 2,013,582 МКД (2008: 2,012,483 МКД), пресметано како што следува:

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводнета)

	2009	2008
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	1,075,130	1,378,667
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	1,075,130	1,378,667

Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)

	2009	2008
По број на акции		
Издадени обични акции на 1 јануари	1,997,719	1,995,551
Ефект од издадени потенцијални обични акции	15,863	16,932

На 31 декември

2,013,582	2,012,483
------------------	------------------

14 Парични средства и депозити кај Народна банка на Република Македонија

	2009	2008
Парични средства во благајна	959,242	1,098,663
Тековни сметки кај домашни банки	6,092	7,229
Тековни сметки кај странски банки	1,029,770	1,949,561
Останати краткорочни средства	9,455	9,135
Вклучено во парични еквиваленти (Забелешка 36)	2,004,559	3,064,588
Ограничени депозити	146,551	53,619
Тековни сметки со странски банки	-	10
Депозити кај Народна банка на Република Македонија	5,961,451	4,591,036
Исправка на вредноста	-	(280)
	8,112,561	7,708,973

Во ставката парични средства и депозити кај Народна банка на Република Македонија се вклучени побарувањата по основ на достасана камата во износ од МКД 3,671,000 (2007: 2,569,000).

Банката е должна да одржува задолжителна резерва и задолжителен депозит во денари и да издвојува задолжителна резерва во девизи кај Народна банка на Република Македонија.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

Банката има издвоено задолжителна резерва во денари во износ еднаков на разликата помеѓу фактичката состојба на кредитите за население на крајот на секој месец и состојбата определена во согласност со пропишаните лимити за раст за секој месец. Овој задолжителен депозит за прв пат беше издвоен на 18 август 2008 година. НБРМ плаќа 1% камата годишно и на 31 декември задолжителниот депозит е нула (2008: МКД 150.533.000)

Почнувајќи од 1 јуни 2009 година, новата Одлука за Задолжителна резерва се применува и според оваа одлука, стапката на задолжителна резерва за банки е како што следува:

- 10% за обврски во денари;
- 20% за обврски во денари со валутна клаузула;
- 13% за обврски во странска валута.

Задолжителната резерва во денари се пресметува како збир од износите добиени со примена на соодветната стапка за обврските во денари и во денари со валутна клаузула и 23% од износот добиен со примена на соодветната стапка за обврска во странска валута.

Задолжителната резерва во странска валута изнесува 77% од износот добиен со примена на соодветната стапка за обврска во странска валута. Банката е обврзана да го чува износот на пресметаната задолжителна резерва во странска валута на посебна сметка во НБРМ.

НБРМ плаќа 2% камата годишно за обврската за задолжителна резерва во денари и почнувајќи од 16 октомври 2009 година и 0,10% камата годишно за задолжителната резерва во странска валута.

Ограничени сметки претставуваат депозити за отворени акредитиви за сметка на комитентите на Банката, обезбедување за VISA Interantional и Mastercard и обезбедување за старателска сметка.

Движење на исправката на вредност:**Парични средства и депозити кај Народна банка на Република Македонија**

	2009	2008
Состојба на 1 јануари	280	67,829
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(280)	(67,549)
Состојба на 31 декември	-	280

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

15 Благајнички записи

	2009	2008
Благајнички записи	696,573	3,186,502
Државни записи со доспевање до 90 дена	-	167,336
	696,573	3,353,838
Вклучено во парични еквиваленти (Забелешка 36)		
	696,573	3,353,838

Благајничките записи издадени од НБРМ се со рок на доспевање од 28 дена. Благајничките записи се категоризирани како каматоносни средства чувани до достасување со каматна стапка од 8.5% годишно.

16 Финансиски инструменти за тргување

	2009	2008
Финансиски инструменти за тргување		
Обврзници издадени од Државата	3,092	159,334
Државни записи	-	41,263
	3,092	200,597
Котирани	3,092	200,597
Акции и други должнички инструменти		
Вложувања во акции	27,500	22,184
	27,500	22,184
Котирани	27,500	22,184
	30,592	222,781
До една година	30,592	222,781

17 Пласмани во, и кредити на други банки

	2009	2008
Пласмани во странски банки	8,903,976	5,152,706
Пласмани во домашни банки	213,610	399,464
Нето нова исправка на вредност	(1,095)	(1,530)
	9,116,491	5,550,640
До една година	7,987,845	4,409,764
Над една година	1,128,646	1,140,876

Во пласмани во, и кредити на други банки се вклучени побарувањата по основ на камата во износ од МКД 231,000 (2008: МКД 8,494,000).

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Движење на исправката на вредност:

Пласмани во, и кредити на други банки

	2009	2008
Состојба на 1 јануари	1,530	1,818
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(435)	(288)
Состојба на 31 декември	1,095	1,530

18 Дадени кредити на комитентите

	2009	2008
Население		
-Дозволени пречекорувања	1,366,673	1,156,031
-Кредитни картички	1,013,846	823,963
-Кредити	5,590,651	5,504,902
-Останато		15,077
	7,971,170	7,499,973
Компании		
-Големи	10,829,686	10,000,379
-Средни и мали	24,503,873	21,482,616
	35,333,559	31,482,995
Бруто-кредити	43,304,729	38,982,968
Исправка на вредноста	(4,452,800)	(3,934,492)
Нето	38,851,929	35,048,476
До една година	17,221,571	14,743,823
Над една година	21,630,358	20,304,653

Во дадените кредити на комитенти се вклучени побарувањата по основ на достасана камата во износ од МКД 259,275,000 (2008: МКД 217,812.000).

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Движење на исправката на вредност на население за 2009

Население

	Пречекорувања	Кредитни картички	Кредити	Останато	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2009	111,504	87,973	410,704	941	611,122
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	48,940	210,567	148,179	(941)	406,745
Отпис	(876)		(132)		(1,008)
Состојба на 31 декември	159,568	298,540	558,751	-	1,016,859

Движење на исправката на вредност на компании за 2009

Компании

	Големи компании	Средни и мали компании	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2009	1,138,248	2,185,122	3,323,370
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(505,993)	626,800	120,807
Отпис	(8,236)	-	(8,236)
Состојба на 31 декември	624,019	2,811,922	3,435,941

Движење на исправката на вредност на население за 2008

Население

	Пречекорувања	Кредитни картички	Кредити	Останато	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2008	82,385	53,680	305,473	862	442,400
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	34,223	34,334	105,612	79	174,248
Отпис	(5,104)	(41)	(381)	-	(5,526)
Состојба на 31 декември	111,504	87,973	410,704	941	611,122

Движење на исправката на вредност на компании за 2008

Компании

	Големи компании	Средни и мали компании	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2008	1,139,062	1,828,329	2,967,391
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(814)	375,622	374,808
Отпис	-	(18,829)	(18,829)
Состојба на 31 декември	1,138,248	2,185,122	3,323,370

Дадените кредити на комитентите се во целост домашни.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

19 Долгорочни хартии од вредност	2009	2008
Должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност		
Обврзници издадени од Државата	120,784	176,476
	120,784	176,476
Котирани	120,784	176,476
Должнички инструменти со променлива камата чувани-до-достасаност		
Должнички инструменти за продажба		
Обврзници издадени од банки	306,674	306,071
Акции расположливи за продажба		
Вложувања во акции	75,417	74,675
	382,091	380,746
Некотирани	382,091	380,746
	502,875	557,222
До една година	56,189	54,461
Над една година	446,686	502,761

Во вложувањата од хартии од вредност е вклучен износ од МКД 1,506,000 (2008: МКД 3,384,000) што претставуваат побарувања по основ на камата.

Обврзниците издадени од државата во износ од МКД 120,784,000 (2008: МКД 176,476,000) добиени како наплата на одредени нефункционални кредити, носат камата по стапка од 2% годишно (2008: 2%). Главницата се плаќа на 20 еднакви полугодишни рати, почнувајќи од април 2002 до октомври 2011.

Вложувањата во акции пред посебната резерва се искажуваат по набавна вредност. Не постои активен пазар за овие вложувања и нема скорешни трансакции кои би претставувале евиденција за нивната тековна објективна вредност.

Приходите од должничките инструменти чувани-до-достасаност се признаваат како приходи од камати.

Приходите од вложувањата во акции се признаваат како приходи од дивиденди.

Обврзниците издадени од домашни банки класифицирани како расположливи-за-продажба во износ од МКД 306.674.000, претставуваат обврзници деноминирани во ЕУР, со променлива каматна стапка, шест месеци ЕУРИБОР + 1.2% годишно. Обврзниците беа издадени од НЛБ Тутунска банка АД Скопје, со доспевање од три години и плаќање на каматата на шест месеци. Обврзниците се добиени преку Јавен оглас од НЛБ Тутунска банка АД Скопје - НЛБ ТБ1 и се заведени во Централниот

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

депозитар за хартии од вредност на Република Македонија на 17 ноември 2008 година. Овие обврзници не се котирали на официјалниот пазар. Приходите од должничките хартии од вредност наменети за продажба се признаваат во приходи од камата.

20 Вложувања во придружни претпријатија

	2009	2008
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	45,138	45,138
Учество во резултатот за годината која завршува на 31 декември	24,881	4,555
Зголемувања	8,990	-
Примени дивиденди	(2,428)	-
	76,582	49,693
	2009	2008
КБ Публикум Инвест АД Скопје	15,293	-
Учество во резултатот за годината која завршува на 31 декември	(3,076)	-
	12,217	-

Сумарните финансиски информации на придружното претпријатие се прикажани подолу:

2009

	Средства	Обврски	Капитал	Приходи	Добивка	Учество
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	190,282	34,002	156,280	130,174	41,482	49%
КБ Публик Инвест АД Скопје	24,515	82	24,433	1,694	(6,153)	50%
	214,797	34,084	180,713	131,868	35,329	

2008

	Средства	Обврски	Капитал	Приходи	Добивка	Учество
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	135,823	34,418	101,405	105,387	28,926	49%
	135,823	34,418	101,405	105,387	28,926	

Не постојат ограничувања на способноста на придружените претпријатија да пренесуваат средства на Банката во форма на парични дивиденди или отплата по кредити и аванси.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

21 Материјални вложувања

	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Влог во туѓи основни средства	Вкупно
Година завршена на 31 декември 2008	1,084,587	313,608	170,903	13,390	1,582,488
Почетна нето книговодствена вредност	1,089,756	319,405	22,301	16,689	1,448,151
Зголемувања	59	61	317,831	-	317,951
Пренос	26,840	126,407	(154,990)	1,743	-
Пренос во нематеријални средства	-	-	(14,239)	-	(14,239)
Пренос од влог во туѓо основно средство	5,977	-	-	-	5,977
Расходувања и отуѓувања	(461)	(2,575)	-	(363)	(3,399)
Амортизација (забелешка 10)	(37,584)	(129,690)	-	(4,679)	(171,953)
Крајна нето книговодствена вредност	1,084,587	313,608	170,903	13,390	1,582,488
На 31 декември 2008					
Набавна вредност	1,482,408	1,000,967	170,903	28,344	2,682,622
Акумулирана амортизација	(397,821)	(687,359)	-	(14,954)	(1,100,134)
Нето книговодствена вредност	1,084,587	313,608	170,903	13,390	1,582,488
Година завршена на 31 декември 2009	1,084,587	313,608	170,903	13,390	1,582,488
Почетна нето книговодствена вредност	1,084,587	313,608	170,903	13,390	1,582,488
Зголемувања	-	-	285,601	-	285,601
Пренос	167,585	98,376	(270,470)	4,509	-
Пренос во нематеријални средства	-	-	(6,491)	(1,000)	(7,491)
Пренос од влог во туѓо основно средство	(33,510)	-	-	-	(33,510)
Расходувања и отуѓувања	(10,051)	(6,167)	-	(151)	(16,369)
Амортизација (забелешка 10)	(39,638)	(128,834)	-	(5,126)	(173,598)
Крајна нето книговодствена вредност	1,168,973	276,983	179,543	11,622	1,637,121
На 31 декември 2009					
Набавна вредност	1,603,108	1,044,278	179,543	31,642	2,858,571
Акумулирана амортизација	(434,135)	(767,295)	-	(20,020)	(1,221,450)
Нето книговодствена вредност	1,168,973	276,983	179,543	11,622	1,637,121

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

22 Материјални вложувања дадени под закуп	2009	2008
Состојба на 1 јануари		
Набавна вредност	10,525	71,909
Акумулирана амортизација	(2,037)	(14,054)
Нето книговодствена вредност за годината која завршува во декември	8,488	57,855
Почетна нето книговодствена вредност	8,488	57,855
Пренос во материјални вложувања (забелешка 21)	-	(5,977)
Пренос од материјални вложувања (забелешка 21)	33,510	-
Расходувања и отуѓувања	-	(42,844)
Амортизација (забелешка 10)	(961)	(546)
Крајна нето книговодствена вредност	41,037	8,488
На 31 декември		
Набавна вредност	44,035	10,525
Акумулирана амортизација	(2,998)	(2,037)
Нето книговодствена вредност	41,037	8,488
Објективната вредност на материјалните вложувања е МКД 62,720,000 (2008: МКД 26,664,000).		
23 Нематеријални вложувања	2009	2008
Набавна вредност		
Состојба на 1 јануари	133,783	118,434
Пренос од материјални вложувања (забелешка 21)	7,491	14,239
Зголемување	29,564	-
Расходувања и отуѓувања	(362)	(79)
Состојба на 31 декември	170,476	132,594
Акумулирана амортизација		
Состојба на 1 јануари	93,592	77,201
Амортизација (забелешка 10)	20,020	15,274
Расходувања и отуѓувања	-	(72)
Состојба на 31 декември	113,612	92,403
Нето книговодствена вредност 31 декември	56,864	40,191
Нето книговодствена вредност 1 јануари	40,191	41,233

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**ПРЕВОД****Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***24 Останати финансиски средства**

	2009	2008
Побарувања по основ на работа со кредитни картички	255,882	49,286
Наплатени побарувања по преземени материјални вредности	53,108	38,013
Побарувања од КБ Прво пензиско друштво	24,350	24,087
	333,340	111,386
До една година	294,011	87,575
Над една година	39,329	23,811

25 Преземени материјални вредности

	2009	2008
Згради	1,036,154	701,117
Стамбени згради и апартмани	79,258	57,535
Останато	24,189	8,549
	1,139,601	767,201
До една година	1,139,601	767,201

Вклучено во преземените материјални вредности во износ од МКД 468,464,000 е административна зграда добиена од присилна наплата на правосилна судска одлука. На 31 декември 2009 година Катастарот се уште нема издадено имотен лист за оваа зграда. Банката има покренато судска и управна постапка за остварување на своите сопственички права стекнати со правосилната судска одлука.

26 Останато

	2009	2008
Залиха на канцелариски материјали	15,594	19,780
Залиха на нумизматичка колекција	15,078	15,850
Аванси за материјални вложувања	10,894	31,353
Останата актива	59,716	30,568
	101,282	97,551
До една година	69,199	70,165
Над една година	32,083	27,386

Останатите средства ги вклучуваат побарувањата по основ на оперативен лизинг кои се прикажани подолу:

	2009	2008
До една година	4,958	2,592
Од една до пет години	16,561	7,751
Над пет години	4,740	5,611
	26,259	15,954

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Банката има дадено средства под оперативен наем на неопределен период и менаџментот не може да го процени точниот рок на траење. Минималните наплати по основ на наемот до една година изнесуваат МКД 2,437,000 (2008: МКД 676,000). Не постојат непредвидени закупнини признаени како приход од 2009 (2008: нема)

27 Депозити на банки

	2009	2008
Депозити по видување:		
Банки и други финансиски организации	405,361	299,763
Осигурителни компании	96,479	149,764
Орочени депозити:		
Банки и други финансиски организации	1,326,920	1,021,538
Ограничени депозити:		
Банки и други финансиски организации	369	101,396
	1,829,129	1,572,461
До една година	1,418,158	1,146,698
Над една година	410,971	425,763

Во депозитите на банки се вклучени обврските по основ на пресметана камата во износ од МКД 11,108,000 (2008: МКД 5,384,000).

28 Депозити на комитенти

	2009	2008
Јавни институции		
- депозити по видување	267,424	384,243
- орочени депозити	135,639	89,933
Претпријатија		
- депозити по видување	9,475,550	10,053,815
- орочени депозити	2,269,547	1,816,174
Население		
- депозити по видување	11,328,748	12,008,485
- орочени депозити	24,533,039	20,281,837
Ограничени депозити		
- население	954,442	856,649
- претпријатија	803,911	278,734
	49,768,300	45,769,870
До една година	48,208,399	45,166,273
Над една година	1,559,901	603,597

Во депозитите на комитентите е вклучен износ од МКД 335,163,000 (2008: МКД 234,274,000).

Ограничените депозити претставуваат депозити од кои Банката во име на депонентите врши плаќања во странство, отвора акредитиви, набавува странски средства за плаќање, а дел од нив служат како обезбедување по кредити и издадени гаранции кои Банката ги одобрила на одредени претпријатија.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

29 Обврски по кредити	2009		2008	
	Кратко- рочни	Долго- рочни	Кратко- рочни	Долго- рочни
Домашни извори				
Македонска банка за поддршка на развојот	64,247	320,285	-	284,566
Агенција за управување со средства	-	115,970	-	115,970
Народна Банка на Република Македонија	-	8,809	-	8,809
Министерство за финансии	16,360	249,873	36,381	144,764
Странски извори кои се администрираат преку домашни финансиски и државни институции				
Македонска банка за поддршка на развојот	95,289	545,267	39,790	135,543
ICDF Тајван	121	419	179	748
Министерство за финансии	-	-	-	-
Јавениздавач(поранешен Фонд за социјален развој при Советот на Европа	15,428	91,977	15,820	107,663
Министерство за финансии – Земјоделско Дисконтен кредитен фонд (поранешен Европска инвестициона банка – ЕИБ)	23,698	39,492	30,716	63,154
	215,143	1,372,092	122,886	861,217
До една година	378,667	-	247,246	-
Над една година	-	1,208,568	-	736,857

Во обврските по кредити е вклучен износ од МКД 6,124,000 (2008: МКД 6,428,000) што претставуваат обврски по основ на камати. Како инструмент за осигурување на овие обврски, Банката има дадено меници.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

30 Останата пасива	2009	2008
Обврски по основ на кредитни картички	213,747	24,721
Обврски за пресметани бонуси на членови на Управниот одбор, менаџментот и работниците	89,986	130,000
Обврски за дивиденди	20,443	21,872
Обврски кон Министерството за финансии	15,244	19,422
Обврски кон добавувачи	14,373	18,866
Провизии и надоместоци	4,726	3,900
Останата пасива	38,171	50,830
	396,690	269,611
До една година	396,690	267,901
Над една година	-	1,710

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

31 Средства и обврски по одложени даноци

Одложените даноци се пресметуваат за сите привремени разлики по методот на обврски со примена на важечката даночна стапка од 10% (2008:10%).

Движењето на одложените даноци е следното:

	2009	2008
Состојба на 1 јануари	438	608
Трошоци од Билансот на успех (Забелешка 12)	(125)	(170)
Состојба на 31 декември	313	438

Одложените даночни средства се применуваат за следните ставки:

	2009	2008
Одложени даночни средства		
Материјални средства	313	438
Состојба на 31 декември	313	438

32 Потенцијални и преземени обврски

Следната табела ги прикажува договорните износи на потенцијалните и преземените обврски од страна на Банката по категории:

	2009	2008
Гаранции:		
- во МКД	4,727,107	4,416,484
- во странска валута	3,402,329	3,794,546
	8,129,436	8,211,030
Акредитиви	1,466,032	853,353
Неискористени лимити по кредитни картички	898,565	788,651
Неискористени дозволени пречекорувања по тековни сметки	2,177,806	2,262,602
Лимити на правни лица за исплата на плати	192,924	628,584
Посебна резерва за вонбилансни ставки	(169,469)	(181,380)
	12,695,294	12,562,840

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Движење на исправката на вредност:

	2009	2008
Состојба на 1 јануари	181,380	175,595
Нето нова исправка на вредност(забелешка 11)	(11,911)	5,785
Состојба на 31 декември	169,469	181,380

33 Трансакции со поврзани субјекти

Одредени трансакции се прикажани како трансакции со поврзани субјекти. Тука се вклучени кредитите, депозитите и обврските по кредити. Овие трансакции се извршуваат според условите на пазарот и по пазарни каматни стапки. Банката има трансакции со претпријатија чии извршни директори се членови на Управниот одбор на Банката. Износите на трансакциите со поврзани субјекти на крајот на годината се прикажани во табелата подолу:

	Претпријатија кои имаат членови во Управниот одбор		Поврзани претпријатија	
Биланс на успех	2009	2008	2009	2008
Приходи				
Приход од камата и надомести	4,310	7,346	84	1,624
Расход од камата и провизии	169	180	3,953	2,045
Биланс на состојба				
Кредити				
Состојба на кредитите на почетокот на годината	52,382	346,088	-	22
Кредити одобрени во текот на годината	105,185	99,561	30	-
Вратени кредити во текот на годината	110,309	393,267	-	(22)
Состојба на 31 декември	47,258	52,382	30	-
Останати средства				
Побарувања	-	-	24,350	24,087

Горенаведените кредити за поврзани субјекти претставуваат краткорочни и долгорочни кредити во вообичаениот тек на работењето и носат променливи каматни стапки.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Депозити	Претпријатија кои имаат членови во Управниот одбор		Поврзани претпријатија	
	2009	2008	2009	2008
Состојба на почетокот на годината	53,964	63,314	314,363	238,773
Примени депозити во текот на годината	2,245,327	2,579,669	781,149	3,418,034
Вратени депозити во текот на годината	2,243,741	2,589,019	1,043,193	3,342,444
Состојба на 31 декември	55,550	53,964	52,319	314,363

Горенаведените депозити за поврзани субјекти претставуваат тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити со променлива каматна стапка.

Надомест за клучниот менаџмент	2009	2008
Надомест за клучниот менаџмент	166,713	137,808
	166,713	137,808

34 Средства и извори на средства по работи во име и за сметка на правни лица и граѓани

	2009	2008
Банки	27,020	118,154
Правни лица	57,840	66,463
Физички лица	28,224	40,309
	113,084	224,926

Приходот од провизии и надомести од средства по работи во име и за сметка на трети лица е МКД 12,996,000 (2008: МКД 83,127,000).

The Bank manages assets on behalf of third parties which are in the form of loans to companies for various investments. The Bank receives fee income for providing these services. Funds managed on behalf of third parties are not assets of the Bank and are not recognized on the statement of financial position. The Bank is not exposed to any credit risk relating to such placements, as it does not guarantee these investments, however, has a fiduciary responsibility to properly handle and invest these client monies.

Income and expenses of the Funds managed on behalf of third parties are accrued to the account of the respective third party and the Bank has no liability in connection with these transactions.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

35 Акционерски капитал

	Обични акции		Приоритетни акции	
	2009	2008	2009	2008
<i>Во број на акции</i>				
На 1 јануари - целосно платени	1,997,135	1,992,590	16,932	21,477
Конверзија на приоритетни акции	1,069	4,545	(1,069)	(4,545)
На 31 декември - целосно платени	1,998,204	1,997,135	15,863	16,932

Обичните акции се со номинална вредност од МКД 1,000 (2008: MKD 1,000) а приоритетните акции се со номинална вредност од МКД 1,000 (2008: MKD 1,000). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собранието на Банката за еквивалент од 1 обична акција. Приоритетните акции даваат право на првенство во исплата на дивидендата и немаат право на глас. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Подолу се прикажани акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас:

	% акции со право на глас	
	2009	2008
Акционери		
ЕБОР	5.98	5.98

36 Останати резерви

	2009	2008
Останати резерви	109,717	109,717
	109,717	109,717

Останатите резерви претставуваат недистрибутивни резерви.

Задолжителни резерви

Задолжителните резерви на Банката претставуваат сопствени средства на Банката кои се користат за покривање на загуби кои настануваат при изложеност на ризик во деловното работење на Банката.

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2009

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

37	Парични средства и парични еквиваленти	2009	2008
	Парични средства и депозити кај НБРМ (Note 14)	2,004,559	3,064,588
	Благајнички записи (Note 15)	696,573	3,186,502
	Државни записи (Note 15)	-	167,336
		2,701,132	6,418,426

38 **Настани по денот на составување на билансот**

Нема материјално значајни настани за обелоденување кои се случиле по составувањето на Билансот на состојба.